БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 178 (409)
7 СЕНТЯБРЬ ЧОРШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИИИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг навбатдаги XIII с'ездини чақириш тўғрисида Ўзбекистон КП Марказий Комитети VI пленумининг қарори (1-нчи бет).
ССР Иттифоқи Мудофаа Министрининг буйруғи (1-нчи бет).
Областимизда (1-нчи бет).
КПСС XX с'езди шарафига пахта қизил карвони (1-нчи бет).
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми (2 — 3-нчи бетлар).
Т. А. Саримсоқов. — Ўрта Осиё Давлат университетига — 35 йил (4-нчи бет).
Вьетнам Демократик Республикасининг ўн йиллиги шарафига (4-нчи бет).
Бельгия парламент делегацияси Москвага келди (4-нчи бет).
Прагада ҳаво паради (4-нчи бет).
Польша-Совет дўстлиги ойлиги арафасида (4-нчи бет).
Британия тред-юнионлари 87-нчи конгрессининг очилиши (4-нчи бет).
Загребдаги халқаро виставкада (4-нчи бет).
Япония социалистик партияларининг қўшма баёноти (4-нчи бет).
Қарачида митинг ва намойишлар тақиқланди (4-нчи бет).

Пленум қарорларини жанговарлик блан амалга оширайлик

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 2 — 3 сентябрьда бўлиб ўтган пленуми қуйидаги масалаларни муҳокама қилди:

1. КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг «Саноатни янада юксалтириш, техникани янада тараққий этдириш ва ишлабчиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш вазифалари тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасидаги тадбирлар ҳақида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Н. А. Муҳиддиновнинг доклади.

2. КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарори ва пахта йиғим-теримини ўтказиш, 1955 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш ҳамда республика колхоз ва совхозларида 1955 — 1956 йилги чорва моллар қишловини ўтказиш юзасидан Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари ҳақида. Бу масала юзасидан Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри ўртоқ М. В. Муҳаммаджоновнинг, Ўзбекистон ССР совхозлар министри ўртоқ Х. М. Жалиловнинг, Ўзбекистон ССР кенг исте'мол товарлари саноати министри ўртоқ Ф. Р. Носировнинг ва СССР тайёрлаш министрлигининг Ўзбекистон ССРдаги вакили В. Г. Макотронинг докладлари эшитилди.

3. Ўзбекистон Компартиясининг XIII с'ездини чақириш тўғрисида — докладчи Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ А. Э. Ниёзов.

Пленум кўриб чиқилган ҳамма масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди, Ўзбекистон Компартиясининг навбатдаги XIII с'ездини 1956 йил 26 январьда чақиришга қарор қилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми та'кидлаб ўтдики, бутун совет халқи каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини ғоят зўр хурсандчилиқ блан қизғин ма'қуллаб кутиб олдилар. Июль Пленумининг қарорларида социалистик саноатимизни ва қишлоқ хўжалигини зўр бериб юксалтиришнинг улуғвор программаси чизиб берилган. Пленум қарорлари бутун мамлакатда кенг меҳнаткашлар оммасининг янги, буюк кўтарилишини вужудга келтирди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XX с'ездини чақириш ҳақидаги хабар совет халқи ўртасида сиёсий кўтаринкиликни ва меҳнат активлигини яна ғоят даражада ошириб юборди. Саноат корхоналари, қурилишлар ва темирйўл транспортининг ишчилари, инженер-техник ходимлари Пленум қарорларини муҳокама қилиб, ўз зиммаларига оширилган янги мажбуриятлар олмоқдалар. КПСС XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёзмоқда. Миллионлаб ишчилар ва колхозчи деҳқонлар, совет интеллигенцияси КПСС XX с'ездини меҳнат соҳасида янги ғалабалар блан кутиб олиш учун курашмоқдалар.

Тошкент саноат корхоналарининг коллективлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан берилган 7 ойлик давлат планини 104,1 процент бажардилар. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 7,2 процент ортди. Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган ярим йиллик топшириқ 4 процент ошириб бажарилди. Кўпчилик завод ва фабрикаларнинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари анча яхшиланди. Янги машиналар, материал ва кенг исте'мол товарлари ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Тошкент саноати ва транспорт корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларига жавобан партиямиз XX с'езди шарафига социалистик мусобақани янада кучайтириб, шаҳар бўйича йиллик давлат планини 15 декабрьгача, бешйиллик топшириғини эса, 25 октябрьгача бажариш мажбуриятини олдилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари муносабати блан омма орасида вужудга келган юксак кўтарилишни, Пленум қарорларини бажариш соҳасида қилинаётган ғоят катта ишларни та'кидлаб ўтиш блан бирга, республикамиз саноати ва қишлоқ хўжалигининг бирқанча тармоқлари ишидаги, ички резервлардан ва имкониятлардан, мавжуд техникадан фойдаланиш ва янги техникани ўзлаштириш ишларидаги жиддий камчиликларни очиб ташлади. Пленум қатнашчилари саноатга ва қишлоқ хўжалигига қилинаётган раҳбарлик услубини тубдан яхшилаш ва такомиллаштириш, партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг савиясини ҳозирги юксак вазифалар даражасига кўтариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлабчиқаришни ташкил этишни яхшилаш ва техникани тараққий этдириш блан боғлиқ бўлган бирқанча муҳим масалаларни ўртага қўйдилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленумида Тошкент область партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлик иш услубидаги нуқсонлар ҳам қаттиқ танқид қилинди. Очиқ э'тироф қилиш керакки, областимизда саноатга қилинаётган партиявий раҳбарликнинг савияси КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми томонидан қўйилган юксак талабларга ҳали ҳам жавоб берарли даражада эмас. Айрим партия ташкилотлари умумий ўртача якунлар яхши бўлганлигига асосий э'тиборни бериб, бирқанча корхоналарнинг давлат планини ҳамда маҳсулотнинг таннархини камайтириш, сифатини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича берилган энг муҳим топшириқларни бажармаётганликларига бефарқ қарамоқдалар. Бунинг натижасида саноат корхоналаридаги жуда катта резервлар фойдаланилмасдан қолмоқда. Биргина Тошкент шаҳридаги саноат корхоналаридан 25 таси етти ойлик планини бажармади, давлатга бир неча миллион сўмлик маҳсулот кам берди.

Маҳаллий партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг вазифаси — Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленумида кўрсатиб ўтилган жиддий камчиликларни тезликда тугатишдан, саноат корхоналарига ишнинг кўзини билиб, моҳирлик блан раҳбарлик қилишдан иборатдир. Ҳарбир корхонанинг давлат планларини ва топшириқларини муддатидан илгари бажариши учун, меҳнат унумдорлигини тобора ошириш учун, ҳамма мавжуд резервларни аниқлаш ва улардан тўла фойдаланиш учун, халқ хўжалигининг барча тармоқларида техника тараққиёти учун умумхалқ социалистик мусобақасини янада кенгайтириш — партия ташкилотларининг бурчидир. Раҳбар кадрларимиз ишлабчиқариш қувватидан, мавжуд техникадан яхшироқ фойдаланиш йўли блан маҳсулот чиқаришни ҳартомонлама кўпайтиришга эришишлари, ишлабчиқариш техникасини ва экономикасини чуқур ўрганишлари, корхоналарга тез-тез бориб туришлари ва жойлардаги ишларнинг аҳволидан яхши хабардор бўлишлари керак.

Пленумда пахтачиликни янада юксалтириш, жамоат чорвачилигини ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳартомонлама анализ қилинди. Ҳозирги вақтда пахта йиғим-теримини авж олдириб юбориш блан бир қаторда, ғўзаси паст бўлган участкаларда ҳосил тўплаш юзасидан қилинадиган ишларни қизғин давом этдириш, йиғим-теримни қисқа муддатда зўр уюшқоқлик блан ўтказиш учун ҳамма нарсаларни тахт қилиб қўйиш керак. Бу йил ўзбек пахтакорлари, республика партия ташкилоти мамлакат олдида жиддий синовдан ўтадилар. Биз ҳамма колхоз, совхоз ва МТСлардаги меҳнат ресурслари ва моддий-техника воситаларидан моҳирлик блан фойдаланиб, ҳарқандай шароитда бўлса ҳам мамлакатга пахта етказиб бериш юзасидан ўз зиммамизга олган социалистик мажбуриятни бажаришимиз керак. Партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари ўзларининг бутун иш фаолиятларини бу йил мамлакатга областимиз бўйича 460 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан олинган мажбуриятни ҳеч сўзсиз бажариш нуқтаи назаридан қайта қуришлари керак. Илғор теримчилар ва механик-ҳайдовчиларнинг Мурожаати ҳамда мажбурияти асосида пахтакорлар ўртасида КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбориш, 5 — 10 — 15 минг килограммчилар ҳаракатини кенгайтириш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планларини сўзсиз бажаришни, чорва қишловига намунали тайёргарлик кўришни, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасида партия томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли суратда амалга оширишни талаб қилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети пленумининг қарорларини бажаришга жанговорлик блан киришайлик, КПСС XX с'ездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XIII с'ездини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирайлик!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 6 СЕНТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

М А' Л У М О Т

(процент ҳисобида)

Районларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан	Районларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан
Ховос	3,41	4,24	Янгийўл	0,55	0,55
Пискент	0,71	2,42	Бекобод	0,30	0,53
Бўка	0,59	1,62	Гулистон	0,25	0,44
Оққўрғон	0,37	1,19	Верхне-волинск	0,28	0,43
Боёвут	0,76	1,05	Ўртасарой	0,25	0,26
Ўртачирчиқ	0,33	0,91	Чиноз	0,10	0,23
Оҳангарон	0,36	0,89	Мирзачўл	0,10	0,17
Сирдарё	0,36	0,82	Қуйичирчиқ	0,09	0,10
Юқоричирчиқ	0,25	0,65	Оржоникидзе	—	—
Октябрь	0,38	0,63	Калинин	—	—

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг навбатдаги XIII с'ездини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон КП Марказий Комитети VI пленумининг қарори

1. Ўзбекистон Компартиясининг навбатдаги XIII с'езди 1956 йил 26 январьда чақирилсин.

2. С'езднинг қуйидаги кун тартиби тасдиқлансин:

1) Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисобот доклади — докладчи Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ А. Э. НИЁЗОВ.

2) Ўзбекистон Коммунистик партияси Ревизия Комиссиясининг ҳисобот доклади — докладчи Ревизия Комиссиясининг раиси ўртоқ М. УЗОҚОВ.

3) Ўзбекистон Коммунистик партиясининг марказий органларини сайлаш.

4) КПСС XX с'ездига делегатлар сайлаш.

5) Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XIII с'ездига вакиллар юборишнинг қуйидаги нормалари белгилансин: партиянинг ҳар 180 а'зосидан ҳал қилучи овозга эга бўлган бир делегат ва партия а'золигига кандидат бўлган ҳар 180 кишидан маслаҳат овози блан бир делегат.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари А. НИЁЗОВ.

Областимизда

КПСС XX с'езди шарафига

«Ўзбексельмаш» заводининг коллективи ўртасида КПСС XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Цехлар ўртасидаги мусобақада 5-нчи цех коллективи энг юқори кўрсаткичларга эришиб, завод кўчма Қизил байроғини қўлга киритишга муваффақ бўлди. Цех ишчилари ва инженер-техник ходимлари технология процессларини такомиллаштириш, мавжуд имкониятлардан кенг фойдаланиш туфайли давлат планларини доимо ошириб бажариб келмоқдалар.

Цех ишчилари илғор иш усулларини қўллаб ишлашлари натижасида июль ойининг ўзидагина 19 минг сўмдан ортиқ маблағни тежаб қолдилар. Меҳнат унумдорлиги белгилангандан 20 процент ортди, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархи 20 минг 300 сўмга камайтирилди.

К. ШТИФАНОВ.

Комсомоллар ташаббуси

КПСС Марказий Комитетининг январь ва июль Пленумлари қарорларидан илҳомланган Бўка районидаги кўпгина колхозларда чорва моллари учун мустаҳкам емхашак базаси вужудга келтириш, маккажўхори ва бошқа турли ўсимликлардан кўплаб силос бостириш учун кураш олиб борилаётир. Бу соҳада, айниқса, Молотов номли, «Коммунизм» колхозларининг а'золари юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бу колхозларда шу кунгача 300 — 350 тоннадан силос бостирилди. Силос тайёрлаш ишларини муваффақиятли ўтказишда комсомол-ёшлар зўр ғайрат кўрсатмоқдалар. Улар кунлик нормаларини 1,5—2 ҳисса бажариб, бошқаларга ўрнак бўлаётирлар. «Коммунизм» колхози комсомолларининг иш тажрибалари бошқа колхозлардаги комсомол ташкилотлари ўртасида оммалаштирилмоқда.

Т. УСМОНОВ.

Қорасув райони обод бўлмокда

Тошкент областининг Қорасув райони йилдан-йилга обод бўлмоқда.

Район маркази — Қўйилиқда янгидан 4 бўлимдан иборат хўжалик моллари ҳамда китоб савдо магазинлари қурилиб ишга туширилди. Қорасув остановкасидан Қўйилиққача бўлган 8 километрли масофадаги тошкўча энига 60 метр кенгайтирилиб, асфальт ётқизилмоқда.

Шунингдек Қўйилиқ Қишлоқ Советидаги Ворошилов номли колхозда 200 бош мол сиғадиган молхона қурилиб битказилди ва фойдаланишга топширилди.

Ленинградлилар блан ҳамкорликда

Чирчиқ электрохимия комбинати электроремонт цехининг коллективи блан Ленинграддаги электр машинасозлиги заводининг коллективи ўртасида ўрнатилган ўзаро ҳамкорлик тобора мустаҳкамланмоқда. Ленинградли ишчилар, инженерлар, техниклар вақт-вақти блан комбинатга келиб, ўз корхоналаридаги янгиликлар, янги техника ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар, Чирчиқ химикларининг янги иш методларини ўрганмоқдалар.

Яқинда, Ленинград электр машинасозлиги заводининг инженери ўртоқ Севрюгин Чирчиқ шаҳрига келди. У, комбинат электроремонтчиларига йирик электр машиналарининг актив қисмларини шихтовка қилиш ҳақида лекция ўқиди ва цехнинг қайси участкаларида ленинградлилар методларини қўлланиш мумкинлигини айтиб берди. Шундан сўнг цехда ленинградлилар усули блан симларни изоляциялаш учун тўрт шпиндельли янги станок тайёрланди. Ҳозир ҳархил ўлчовдаги бирнеча сим бир йўла изоляция блан қопланмоқда.

И. САТТОРОВ.

КПСС XX с'езди шарафига пахта қизил карвони

Яқинда район колхозлари Янгийўлдаги пахта тозалаш заводига қизил карвон блан 187 тоннага яқин пахта келтириб топширдилар. Янгийўл шаҳрига олиб келучи кўчалар пахта юклаган автомашина ва аравалар блан гавжум. Илғор пахтакорлар ўз машина ва аравалари ёнига: «Мўл пахта ҳосили севикли она-Ватанимизга», «Партиямизнинг XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, давлатга кун сайин кўпроқ пахта етказиб берамиз!», деган чақириқларни ёзиб қўйганлар. Улар ана шу чақириқлар остида хормай-толмай меҳнат қилаётганликлари учун ҳам ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар.

Пахта тозалаш заводига биринчи бўлиб, Молотов номли колхознинг қизил карвони кириб келади. Ундан кейин гигант колхоз — 2200 гектар пахта майдонига эга бўлган Ленин номли колхознинг узоқларгача чўзилиб кетган автомашина ва автокачкалар колоннаси пахта юклаган ҳолда завод дарвозасидан ўтади. Бу, гигант колхоз а'золари шу куни давлатга 90 тонна пахта топширдилар.

Завод ҳовлисида пахтакорлар ва завод ишчилари блан биргаликда тантанали митинг бўлди. Колхоз раҳбарлари, завод ишчилари ва инженерлари сўзга чиқиб, мамлакатимизни тобора кўпроқ «оқ олтин» блан та'минлаш учун социалистик мусобақа асосида меҳнат қилишларини айтдилар. Район партия комитетининг секретари ўртоқ С. Мусаев сўзга чиқиб, район пахтакорлари бу йил партиямизнинг шонли XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақани тобора кучайтириб, етиштирилган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам сра нобуд қилмай, тезроқ йиғиб-териб олиш ва уни давлатга топшириш учун курашадилар, деб айтди.

Янгийўл пахта тозалаш заводи колхозлардан келган пахта қизил карвонини зўр уюшқоқлик блан қабул қилиб олди ва бу блан мўл ҳосилни ҳамавақт қабул қилиб олиш имкониятига эга эканлигини амалда кўрсатди.

Янгийўл район колхозлари пахта терими сур'атига-сур'ат қўшиб, ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш учун курашни қизғин давом этдирмоқдалар.

Суратда: Партиямиз XX с'езди шарафига ташкил этилган пахта қизил карвони Янгийўл пахта тозалаш заводига бормоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ССР Иттифоқи Мудофаа Министрининг БУЙРУҒИ

№ 150

1955 йил, 6 сентябрь — Москва шаҳри

Белгиланган хизмат муддатини ўтаган ҳарбий хизматчиларни СССР Қуролли Кучлари сафидан бўшатиш тўғрисида ва ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириқ ҳақида

Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисидаги Қонунга мувофиқ **буюраман:**

1. Қонунда белгиланган ҳақиқий ҳарбий хизмат муддатини ўтаган солдатлар, матрослар, сержантлар ва старшиналар Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз флоти, чегара ва ички қўшинлар сафидан запасга бўшатилсин.

2. Ушбу буйруқнинг 1-нчи моддасида кўрсатилган ҳарбий хизматчилар бўшатилиши муносабати блан 1936 йилда туғилган ва имтиёз олиш ҳамда чақирилиш муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган гражданлар, шунингдек чақириқ ёшида бўлиб, чақириқ муддатлари ўтиб кетган ва тенгқурлари ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган гражданлар Совет Армиясида, Ҳарбий-Денгиз флотида, чегара ва ички қўшинларда ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилсин.

3. Буйруқ барча роталарда, эскадронларда, батареяларда, эскадрильяларда ва корабльларда э'лон қилинсин.

ССР Иттифоқи Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Г. ЖУКОВ.

МОСКВА МЕТРОПОЛИТЕНИ ЯНГИ СТАНЦИЯЛАРИНИНГ ПРОЕКТЛАРИ

Москвада метрополитеннинг иккита янги радиуси — Шчербаков ва Фрунзе радиуслари қурилмоқда. Шчербаков радиуси метронинг «Ботаника боғи» станциясидан то Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасигача боради ва Фрунзе радиуси «Горький номидаги Марказий маданият ва истироҳат парки» станциясидан Москва давлат университетининг Ленинск горидаги янги биносига қадар боради. Линияларнинг умумий узунлиги 12 километр бўлади. Буларда метронинг 9 та янги станцияси қурилади.

2 сентябрьда Архитекторлар марказий уйида метрополитен Шчербаков ва Фрунзе радиуслари станцияларининг конкурс бўйича топширилган проектлари муҳокама қилинди. Муҳокама қилишда Москванинг машҳур ме'морлари, инженерлари, конструкторлари, метрострой, метрополитен ва проектлаш ташкилотларининг ходимлари қатнашди. (ТАСС).

ЯНГИ ХИЛ ГАЗЛАМАЛАР

СССР Кенг исте'мол саноат товарлари министрлигининг Кунцево тўқиш-пардозлаш фабрикасида маҳсулотнинг ассортименти доимий янгиланмоқда.

Сўнгги вақт ичида фабрикада гули, структураси ва ранги жиҳатидан янги бўлган 100 дан ортиқ хил газлама вужудга келтирилди. Бу гуллардан ба'зилари кўплаб ишлабчиқариш учун қабул қилинди. Янги газламалар орасида «Московский» трикоси бор. Бу — капрон толаси иплари блан қўшиб тўқилган жун материалдир. Капрон толасининг ипи газламанинг пишиқ бўлишини та'минлаш блан бирга, унинг устки томони чиройли бўлишини ҳам та'минлайди.

Фабрика ходимлари трикониг «Ударник» деган яхшиланган сортини ҳам яратдилар. Материалнинг устки кўриниши жуда яхши бўлиб, кўп вақтга чидаши блан ажралиб туради. (ТАСС).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми

Шу йил 2—3 сентябрьда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг «Саноатни янада юксалтириш, техникани тараққий эттириш ва ишлабчиқаришни ташкил этишни яхшилаш вазифалари тўғрисида» ги қарорини бажариш тадбирлари ҳақида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ **Н. А. Муҳиддинов** доклад қилди.

Бутун совет халқи сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам,— деди докладчи,— КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини жуда катта хурсандчилик блан кутиб олдилар, бу қарорларни жанговар иш программаси деб қабул қилдилар.

Докладчи Совет Иттифоқи саноати эришган муваффақиятлар тўғрисида гапириб айтдики, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ғамхўрлиги туфайли Ўзбекистон мамлакатнинг катта саноат районларидан бирига айлантирилди. Республикада машинасозлик, энергетика, химия, металлургия, кўмир, нефть саноати ва оғир саноатнинг бошқа тармоқлари барпо қилинди ва ривожлантирилди. Республика саноати бешинчи бешйиллик план топшириқларини муваффақият блан бажармоқда. Бешинчи бешйиллик йиллари мобайнида ялпи маҳсулот тахминан 65 процент ўсади.

Саноатни ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ва биринчи навбатда, пахтачиликни юксалтиришнинг ҳал қилувчи шартларидан бири бўлди.

Броқ, республика саноат корхоналарининг иш даражаси янги, ўсиб бораётган талабларга ҳали жавоб берарли эмас. Саноатга раҳбарлик қилишда рўй бертан ва КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида ўртоқ Н. А. Булганин докладида айтиб ўтилган камчиликлар ҳамда хатолар республикамиздаги кўпгина корхоналарнинг ишларида ҳам содир бўлмоқда. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми шу камчиликларни тугатиш йўлларини кўрсатиб берди.

Техникани тинмай тараққий эттириш, фан ва илғорлар тажрибасининг энг янги муваффақиятларини ишлабчиқариш практикасига жорий қилиш саноатни ва бутун халқ хўжалигини янада юксалтиришнинг асосий шартидир.

Янги техникани халқ хўжалигига жорий қилишнинг қониқарсиз бораётганлигига асосий сабаб шуки, партия ва совет органлари бу муҳим ишга тузук раҳбарлик қилмаётирлар, министрликлар, бошқармалар ва республика корхоналаридаги кўпгина раҳбарларда кибрланиш, эскиликка ёпишиб олиш кайфиятлари содир бўлди.

Техникани тараққий эттириш ишида республика саноатида қолоқлик борлигини шу факт ҳам кўрсатиб турипти, бир қанча машинасозлик заводлари эскириб қолган конструкциядаги машиналарни чиқармоқдалар, янги, иш унуми анча юқори бўлган агрегатларни ишлаб чиқаришни эса жуда секинлик блан ўзлаштирмоқдалар. «Ташсельмаш» заводида СХМ—48 маркали машинага қараганда анча мукаммалроқ бўлган горизонтал — шпинделли пахта териш машинасини ишлабчиқаришга киришиш жуда кечиктириб юборилди. «Таштекстильмаш» заводи янги пиллакашлик автоматининг тажриба учун чиқарилиши лозим бўлган намуналарини жуда секинлик блан тайёрлаб берди. «Ўзбексельмаш», «Чирчиксельмаш» заводлари пахтачиликни комплекс равишда механизациялаш учун зарур бўлган янги машиналарни ўзлаштириш ва чиқаришни систематик равишда кечиктириб юбормоқдалар.

Металларни тезкорлик блан қирқиш, босим остида металл қуйиш, металл формаларида қуйиш, металларни иш унуми анча кўпроқ бўлган станокларда ишлашга кўчириш, штамповка ва чеканка қилиш сингари янги технологик процесслар республика заводларида етарли равишда татбиқ қилинмаётир.

Республиканинг кўмир ва нефть саноатида янги техникани жорий қилиш ва технологияни такомиллаштириш ишида катта камчиликлар бор. «Средазуголь» комбинати Оҳангарон кўмир ҳавзасининг техника проектини шу вақтгача ишлаб чиқиш уёқда турсин, ҳатто бутун кўмир конини ўзлаштиришнинг умумий схемасини ҳам ишлаб чиққани йўқ. Проектлар бўлак-бўлак қилиб тузилмоқда, бу эса конларни ишга солишни тўғри ташкил этишга, корхоналарнинг ишларини бирбири блан боғлаб олиб боришга, ишлабчиқаришнинг ташкил этилишини изчиллик блан йўлга солишга ва қурилиш ишларини навбат блан олиб боришга халақит бермоқда. Нефть чиқаришнинг янги, анча мукаммал методлари, нефтьли қатламларга сув юбориб бостириш йўли блан шу қатламлардан нефть олишни кўпайтириш, иш унуми юксак даражада бўлган турбобур усулини кенг жорий қилиш, нефть блан бирга чиқадиган газни тўла равишда ушлаб олиб ундан фойдаланиш сингари усуллар мамлакатда кенг ёйилган бўлса ҳам, аммо бу усулларни «Средазнефть» бирлашмасининг корхоналари лозим бўлган даражада татбиқ қилмаётирлар, бу эса нефть чиқаришни ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқда.

Кейинги тўрт йил мобайнида Ўзбекистон металлургия заводи бирмунча муваффақиятларга эришди. Пўлат эритиш 75 процент, прокат ишлаб чиқариш 73 процент кўпайди, маҳсулотнинг таннархи 41 процент камайтирилди. Броқ завод ишида катта камчиликлар бор. Ўзбекистон металлургия заводи блан Қозоғистон металлургия заводи бирхил шароитда ишлаётгани ҳолда, печьнинг ҳарбир квадратметр тубидан Қозоғистон металлургия заводида 7,3 тоннадан пўлат олинаётгани ҳолда Ўзбекистон металлургия заводида эса 6,7 тоннадан, я'ни 10 процент кам пўлат олинмоқда. Заводда мартен печьларининг ишламай туриб қолиши кўпайиб кетмоқда. Печьларнинг ишламай туриб қолиши ўтган йил 1953 йилдагига нисбатан 10 процент кўпайди. Темирни ёйиб прокат қилиб берадиган станнинг планидан ташқари бекор туриб қолиши кўпайганлиги натижасида ўтган йил бу стан мамлакатга 7 минг тонна прокатни кам берди.

Пахта тозалаш ва ёғ саноати техника жиҳатидан энг қолоқ тормоқ бўлиб қолди Пахтачилик соҳасидаги ишлар кейинги йилларда юксак даражада механизациялаштирилган ҳолда пахта тозалаш саноатида механизация даражаси ҳали ҳам жуда паст. Пахта тозалаш саноатида меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларнинг 65 проценти, пахта тайёрлаш пунктларидаги ишларнинг 96 проценти қўл кучи блан бажарилмоқда. Пахта тозалаш заводларида ва ёғ заводларида ҳар йили 15 миллион тоннага яқин юк қўл кучи блан юкланмоқда ва бўшатилмоқда.

Кенг исте'мол товарлари саноати министрлиги, маҳаллий партия ва совет органлари пахта тайёрлаш пунктларидаги ишларни механизациялашда жуда сусткашлик қилмоқдалар. Сурхондар'ё, Бухоро, Наманган ва Тошкент областьларида аҳвол айниқса ёмон бўлиб қолди.

Сушилка — пахта тозалаш цехларини қуриш пахтачиликни комплекс равишда механизациялашни тугаллаш йўлидаги муҳим тадбирдир. Броқ, планга мувофиқ қурилиши лозим бўлган 95 цехдан ҳозирча фақат 3 та цех қурилди ва ишга туширилди.

Пахта тозалаш саноатида мавжуд ускуналардан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Республикада ҳарбир арра бошига соатига 8—9 килограмм пахта толаси бераётган заводлар блан бир қаторда ҳарбир арра бошига соатига 4—5 килограммдан тола бераётган заводлар ҳам кўп. Пахта тозалаш заводларидаги асосий ускуналарнинг иш унумини кескин равишда ошириш зарур.

Ёғ заводларини янги ускуналар блан та'минлаш Озиқ-овқат товарлари саноати министрлигининг кечиктириб бўлмайдиган вазифасидир. Ҳукумат ҳар йили бу мақсад учун катта-катта маблағ бермоқда, зарур ускуналар ажратмоқда. Бу министрликнинг раҳбарлари (Хўжаев ва Галустов ўртоқлар) ёғ саноати корхоналарида янги ускуналар ўрнатишни тезлик блан амалга оширмоқ учун ҳамма чораларни кўришга мажбурдирлар.

Республика колхозлари ва совхозлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини амалга ошириб, чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтирмоқдалар. Республика Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлиги мана шу маҳсулотларни қабул қилиб олиш, қайта ишлаш ва сақлашга қониқарсиз тайёрланмоқда. Гўшт комбинатларини янги техника блан та'минламоқ, бу корхоналарда илғор технологияни жорий қилмоқ учун ҳамма чораларни кўриш лозим.

Ишлабчиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш техникани тараққий эттиришда, ускуналардан янада тўлароқ фойдаланишда жуда катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Афсуски, бу ишда катта камчиликлар бор. Ишни шундай ташкил қилиш керакки, ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш саноатнинг ҳамма тормоқларида, катта корхоналарда ҳам, кичик корхоналарда ҳам кенг равишда амалга ошириладиган бўлсин.

Илмий-текшириш муассасалари республика корхоналарида янги техникани ва илғор технологияни жорий қилмоқ учун ҳали ҳам етарли иш қилганлари йўқ. Саноат ва техника соҳасида иш олиб бораётган айрим институтлар ва илмий-текшириш ташкилотлари ўз тадқиқотларини тугаллаб саноатга бермаганларига анча вақт бўлди. Ёғ саноати илмий-текшириш институтининг Тошкентдаги Ўрта Осиё филиали жуда қониқарсиз ишламоқда. Бу институт ёғ саноатини такомиллаштириш соҳасида бирқанча йиллардан бери халқ хўжалигига ўзининг қимматли таклифларини бермаётир. Пахтачилик илмий-текшириш институти (директори Муралиев) пахтанинг намини қуритиш проблемасини ишлаб чиқишни бирнеча йил кечиктириб юборди ва ишлабчиқариш технологиясини такомиллаштириш устида етарли равишда актив иш олиб бормаётир. Олий ўқув юртларида, айниқса Ўрта Осиё давлат университетида, Ўзбекистон давлат университетида, политехника ва қишлоқ хўжалик институтларида илмий ишларнинг қўйилиши ҳозирги замон талабларига жавоб берарли даражада эмас.

Вазифа шуки, республика Фанлар академияси, барча илмий-текшириш муассасалари ва олий ўқув юртлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни ҳал қилишда актив қатнашсинлар, республика бойликларини комплекс равишда ўрганиб, халқ хўжалигида бўлган жуда катта ресурсларни топиб, улардан фойдаланиш соҳасида самарали иш олиб борсинлар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси республикадаги барча илмий-текшириш ишларини бошқариб турувчи чинакам штаб бўлиши лозим.

Ўзбекистон халқ хўжалигини янада ривожлантириш ишлабчиқариш қувватларини тез сур'атлар блан оширишга ҳамда меҳнаткашлар учун маданий-маиший об'ектлар ва уй-жой биноларини тез сур'атлар блан қуришга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бинокорлик материаллари саноатининг, проектлаш ва қурилиш ташкилотларининг қониқарсиз ишлаётганлиги давлат аҳамиятига эга бўлган бу вазифани амалга оширишга жиддий тўсқинлик қилмоқда. Қурилиш учун темир-бетон конструкциялар ва детальлар ишлабчиқариш қониқарсиз бормоқда. Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги, республика Сув хўжалиги министрлиги, «Средазгидроэнергострой» тресги темирбетон конструкциялар ишлаб чиқарадиган заводлар қуриш топшириғини бажармадилар.

Ишлаб чиқилган типовой секциялар бўлгани ҳолда Ташгорпроектнинг йигирма икки, эллик саккиз ва тўқсонсаккиз квартирали уйлар қуриш учун 1955 йилда чиқарган проектларида йиғма темир-бетондан кенг равишда фойдаланиш кўзда тутилмади.

Темир йўл, автомобиль ва дар'ё транспорти саноатнинг муваффақиятли ишлаши учун катта аҳамиятга эга. Хўжаликнинг бу тормоқларида ба'зи муваффақиятлар қўлга киритилганига қарамай улардаги мавжуд резервларни сафарбар қилиш саноат ишлабчиқаришини янада кўпроқ юксалтиришга ёрдам берган бўлур эди.

Тошкент темир йўли планларни умуман бажарган бўлса ҳам, унинг ишидаги айрим техника-иқтисодий кўрсаткичлар ҳали ҳам қониқарли даражада эмас.

Локомотивларнинг бир суткадаги ўртача қатновини янада кўпайтириш, илғор машинистларнинг поездларни тез ҳайдаш соҳасидаги тажрибаларини кенг равишда ёйиш, юк ортиш учун берилган вагонларнинг бекор тўхтаб ётишини камайтириш учун курашиш зарур.

Кейинги вақтларда республикада автомобиль парки анча кўпайди, ташилаётган юкларнинг ҳажми ошди. Броқ, автомобиль парки тез кўпаётганлиги блан бирга, автомобильлардан самарали фойдаланиш ишлари моҳирлик блан ташкил қилинмаётир. Йўл қурилиши ишлари талабга жавоб бермайди. Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги йўлларни қуриш ва реконструкция қилиш ишларининг сур'атини ошириши ва автомобиль паркининг ишини кескин равишда яхшилаши лозим. Республика автомобиль хўжаликларини йириклаштириш чораларини ҳам кўриш керак.

Докладчи меҳнат унумдорлигини ошириш блан боғлиқ бўлган масалаларга тўхталиб айтдики, бу ишда ҳали ҳам кўпгина жиддий камчиликлар бор. Бешйилликнинг тўрт йили мобайнида республикада меҳнат унумдорлиги фақат 23 процент ошди.

Республиканинг машинасозлик корхоналарида станоклардан ёмон фойдаланилмоқда. Станоклар иш вақтининг планидан ташқари нобуд бўлиши 10—15 процентга етди ва ҳатто ундан ҳам кўпайиб кетди. Бирқанча корхоналарда ўрнатилмасдан ётган ускуналар ҳам кўп. Ба'зи корхоналарда иш вақтининг унумсиз сарф бўлиши сингари ҳоллар кўп учрамоқда.

Бирқанча корхоналарнинг раҳбарлари «тажриба-статистик нормалар» деб аталган нормаларга кўникиб қолганлар, бунинг натижасида иш ҳақини мавжуд ишлабчиқариш ёки техника имкониятларига асосланган нормаларнинг қай даражада бажарилаётганлигига қараб белгиламасдан, аксинча, иш нормаларини иш ҳақига «мослашга» ҳаракат қилмоқдалар. Кўпгина заводлар ва фабрикаларнинг директорлари меҳнат интизомини бузувчиларга нисбатан муросачилик қилмоқдалар. Айрим партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бунга э'тибор бермаётирлар.

Ишчиларнинг маданий-техника савияси меҳнат унумдорлигини оширишда жуда катта роль ўйнайди. Бирқанча корхоналарда ишчиларнинг техника савиясини ошириш яхши йўлга қўйилмаган. Меҳнат резервларига қарашли ўқув юртлари ва мактабларнинг кўпчилиги энг янги ускуналар блан етарли равишда та'минланмаган, ўқувчилар амалий машғулотларда техника ва илғор технологиянинг энг янги муваффақиятлари блан чуқур танишмаётирлар.

Ишлабчиқариш новаторларининг, ихтиро'чилар ва рационализаторларнинг тажрибаларини кенг жорий қилиш меҳнат унумдорлигини янада оширишнинг кучли воситасидир. Бу катта кучдан айрим корхоналарда тўла равишда фойдаланилмаётир. Вазифа шуки, рационализаторлар ва ихтиро'чилар ҳаракатини кенг авж олдириш, илғорларнинг тажрибаларини ишлабчиқариш коллективларига кенг ёйиш керак.

Корхоналарнинг раҳбарлари партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, корхоналар ва қурилишлардаги ишчиларнинг маданий-маиший шароитларини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишлари лозим.

Кўпгина корхоналарда меҳнат унумдорлигини ошириш орқада қолаётганлигига кўп жиҳатдан шу нарса сабаб бўлмоқдаки, социалистик мусобақага раҳбарлик қилишнинг савияси пасайиб кетган. Ўзсовпроф (Хўжаев ва Парамошкин ўртоқлар), облсовпроф, касаба союзларининг республика комитетлари бу муҳим ишга етарли э'тибор бермаётирлар. Мусобақани ташкил этишда ҳали ҳам расмиятчилик кўп.

«Правда» газетаси, деди докладчи, ўзининг шу йил 31 августдаги бошмақоласида республика колхозлари ва совхозларининг пахтани машина блан теришга қониқарсиз тайёрланаётганликларини тўғри кўрсатиб ўтди. Бу йил пахта териш машиналарининг анчағина қисми қайтадан ускуналаниб, торайтирилган қатор ораларидаги пахтани теришга мослаштирилиши лозим. Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводи илгари чиқарилган агрегатларни қайтадан ускуналамоқ учун 12 минг комплектдан иборат деталь узелларини тайёрлаб бериши ва 1 октябрьгача 400 та янги горизонталь — шпинделли машиналар чиқариши лозим. Завод коллективи бу топшириқни тузук бажараётгани йўқ. Республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети завод ишини яхшилаш чораларини кўрмадилар. Тошкент шаҳар партия комитети ва Куйбишев район партия комитети мамлакатда пахтачиликни янада ривожлантириш учун алоҳида катта аҳамияти бўлган бу корхонанинг ишини чуқур ўрганмаётирлар, завод партия ташкилотига ва ишчилар коллективига амалий ёрдам бермаётирлар.

Пахта териш машиналарини пахтани машина блан териш бошлангунча қайтадан ускуналаб торайтирилган қатор ораларида ишлайдиган қилиш учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўриш Ўзбекистон партия ва совет органларининг, машинасозлик заводлари, МТС ва совхоз коллективларининг биринчи галдаги вазифасидир.

Ма'лумки, давлат плани қонундир, давлат плани берилган номенклатурада бажарилиши ва ишлабчиқарилган маҳсулотнинг сифати белгиланган талабларга жавоб берадиган бўлиши лозим. Маҳсулот сортларининг пасайиб кетиши натижасида бўлган нобудгарчилик республика корхоналарида йилнинг биринчи ярмида 5 миллион сўмни ташкил қилди, броқ натижасида бўлган нобудгарчилик эса 23 миллион сўмни ташкил қилди. Партия, совет органлари ва министрликлар маҳсулот сифатини ошириш, планни белгиланган ассортиментда бажариш блан кун сайин шуғулланишлари лозим. Давлат интизомини бузувчиларга нисбатан либералларча муносабатда бўлишга хотима бериш керак. Ўзбекистонда давлат планини бажармайдиган битта ҳам саноат тормоғи, битта ҳам қолоқ корхона бўлмаслигига эришиш бизнинг шарафли ишимиздир.

Давлат планларини бажариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, янги техникани ва илғорлар тажрибасини жорий қилиш учун кураш планлаштиришнинг сифатини тинмай ошириш ва план бўлимларининг ишларидаги жиддий камчиликларни тугатиш блан қўшиб олиб борилиши лозим.

Шуни айтиб ўтиш керакки, республика Госплани (Абдураҳмонов ва Каграмонов ўртоқлар) жорий ва перспектив планлаштириш ишларини етарли равишда юксак даражада олиб бормаётирлар. Планлар кўпинча расмий равишда, республика министрликлари ва Госпланининг тор доирадаги ходимлари томонидан, корхоналар вакилларини қатнаштирмасдан, проектлаш ва илмий-текшириш ташкилотларини кенг равишда жалб қилмасдан тузилмоқда. Планлар асосан корхоналарнинг ўтган йиллардаги ишлари тўғрисидаги ҳисоботстатистика ма'лумотларига асосланиб, корхоналарнинг ишлабчиқариш қувватларини ва имкониятларини анализ қилмасдан тузилмоқда. Планларда илғор техникани ва технологияни жорий қилиш блан боғлиқ бўлган масалалар кўпинча кўзда тутилмаётир.

Планлаштирувчи органлар, министрликлар ва бошқармалар республиканинг областьларида ва районларида саноатни тўғри жойлаштиришга лозим бўлган даражада э'тибор бермаётирлар, бунинг натижасида бирқанча областьларда маҳаллий ресурслар борлигига қарамай, улар саноат тараққиётида сезиларли равишда кейинда қолмоқдалар. Саноати мавжуд бўлган иқтисодий районларда ва областьларда саноатни ривожлантириш блан бирқаторда Ўзбекистоннинг ғарби-жанубида ҳам саноатни тез сур'атлар блан ҳартомонлама ривожлантириш зарур.

Саноатни янада ривожлантириш ва тўғри жойлаштириш электростанцияларни қуриш ва жойлаштириш сур'атларига, геология-разведка ишларининг кенг миқ'ёсда ўтказилишига ва бу ишларнинг натижаларига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Республика Госплани Ўзбекистонни электрлаштириш бош планини Фанлар академиясининг ва проектлаш ташкилотларининг иштироки блан яқин фурсатда тузиб чиқиши зарур. Саноатни янада ривожлантиришнинг негизи бўлган электростанцияларни проектлашни ва қуришни ҳартомонлама жадаллаштириш керак. Вазифа шуки, кон-руда ва металлургия саноатини ҳамда химия саноатини ривожлантирмоқ учун яқин фурсатларда ҳамма имкониятлардан тўла фойдаланиш керак.

Ишлабчиқариш кучларининг жойлаштирилишини планлаштиришни яхшилаш ва табиий ҳамда хомаш'ё ресурсларидан тўла фойдаланиш асосида ҳамма областьларнинг экономикасини комплекс равишда ва ҳартомонлама ривожлантиришни та'минлаш зарур.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми томонидан ҳозирги замон техникаси базасида саноатни янада юксалтириш соҳасида қўйилган вазифаларнинг ҳал этилиши раҳбарликни ва ишлабчиқаришни бошқаришни тубдан яхшилашни талаб қилади. Ҳозирги вақтда давлат аппаратининг ишини такомиллаштириш, ишдаги концелярийчилик-бюрократчилик методларини бутунлай йўқотиш, бошқарув аппаратини ҳартомонлама ихчамлаштириш ва арзонлаштириш учун қат'ий чоралар кўриш талаб қилинмоқда. Бу соҳада бирмунча ишлар қилинганлигига қарамай, кўпгина корхоналарда ва муассасаларда ма'мурий-бошқарув аппаратларининг штати ҳали ҳам жуда катта. Самарқанд чой қадоқлаш фабрикасида 205 ишчига бошқа ёрдамчи ишлар блан машғул бўлган 211 киши бор. Қўқон суперфосфат заводида ишлабчиқаришда машғул бўлаётган бир ишчига турли ёрдамчи хизматларда банд бўлган уч киши тўғри келади. Республика маҳаллий саноати ва ҳунармандчилик кооперацияси системасида ҳам бошқарув аппаратида банд бўлган ортиқча кишилар жуда кўп.

Инженер ишлабчиқаришда ҳал қилувчи роль ўйнайди, у ишнинг ижодкори ва ташкилотчисидир. Бирқанча ҳолларда айрим корхоналардаги инженерларнинг роли ҳархил справкалар тузиб беришдан иборат қилиб қўйилган. Кўпгина инженерлар бевосита ишлабчиқаришда ишламаётир. Масалан, Тошкентдаги 1-нчи пойафзал фабрикасида 15 инженер бор, улардан фақат 3 инженергина бевосита цехларда ишламоқда. Бирқанча ҳолларда мастернинг роли камайтириб юборилган. Инженернинг, участка бошлиғининг, мастернинг ролини кўтариш, уларнинг самарали ишлаши учун зарур шароит вужудга келтириш керак.

Совет ҳукуматининг қарори блан ҳозирги вақтда корхона директорларининг ҳуқуқлари анча кенгайтирилган. Корхона директорлари ўзларининг бу ҳуқуқларидан тўғри фойдаланишлари, корхонани бошқариш ишларини тинмай яхшилашлари керак.

Саноат раҳбарларининг, корхона директорларининг планларни бажариш учун, техникани тараққий эттириш ва техника-иқтисодий кўрсатгичлар учун бўлган шахсий жавобгарлигини ошириш зарур. Партия ва совет органлари саноатда кадрларни танлаш ва улардан жой-жойига қўйиб фойдаланиш ишларини яхшилашга, бу кадрларнинг ишчанлик ва сиёсий савиясини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилишга, корхоналар команда составининг систематик ўқишини ташкил этишга, саноатни бошқаришдаги камчиликларни оперaтив равишда тугатишга, давлат аппаратининг ишини кунт блан такомиллаштиришга мажбурдирлар.

Республика саноатининг ишидаги жиддий нуқсонлар шунинг оқибатида рўй бердики, партия, совет ва хўжалик органлари томонидан хўжаликнинг бу муҳим тормоғига қилинаётган раҳбарлик бугунги куннинг талабларига ҳали ҳам жавоб берарли даражада эмас.

Республика Министрлар Совети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети корхоналарда техникани тараққий эттириш масалаларига етарли э'тибор бермадилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети министрликлар ва бошқармалар ишини юксак талабчанлик ва давлат интизомига қаттиқ риоя қилиш, корхоналарга конкрет ва оператив раҳбарлик қилиш руҳида ташкил этаолмади, асосий масалаларни ҳал қилиш ўрнига, кўп ҳолларда майда-чуйда ишлар блан шуғулланмоқда.

Саноат ходимлари, ишлабчиқариш илғорлари блан мустаҳкам алоқада бўлиб турмаслик шунга олиб келдики, республика Министрлар Советининг ба'зи қарорларида шошма-шошарлик блан ва ўйланмасдан қилинган ишларнинг та'сири кўриниб турипти. Шунинг учун ҳам бу қарорлар саноатдаги ишга катта та'сир кўрсатмаётир.

Область, шаҳар ва район партия комитетларининг ишларидаги жиддий камчилик шундан иборатки, улар саноат ишларига кам э'тибор бермоқдалар, саноат иши блан конкрет шуғулланмаётирлар, саноат корхоналаридаги бошланғич партия ташкилотларини ишлабчиқариш коллективлари орасида ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга тузук сафарбар қилмаётирлар.

Ўртоқ Муҳиддинов ўз докладининг охирида бундай деди:

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми партия ва бутун совет халқини коммунистик қурилишнинг янги муваффақиятлари учун кураш соҳасида жанговар программа блан қуроллантирди.

Ўзбекистон партия ташкилоти, республиканинг барча меҳнаткашлари ўз вазифаларини яхши тушунадилар ва КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг тарихий қарорларини шараф блан бажармоқ, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX с'ездини муносиб кутиб олмоқ учун бутун кучларини сарф қиладилар.

* * *

Ўртоқ Муҳиддинов доклади юзасидан музокаралар бошланди.

Пленум қатнашчилари ўз нутқларида КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари саноат ва транспорт корхоналарининг коллективларида жуда катта сиёсий ва меҳнат ғайратини қўзғатиб юборганлигини гапирдилар. Заводлар, фабрикалар, қурилишлар, транспорт ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари Пленум қарорларини муҳокама қилиб, ўз зиммаларига ишлабчиқариш соҳасида оширилган янги мажбуриятлар олмоқдалар. КПСС XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг авж олмоқда.

Сўзга чиққанлар КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини бажариш соҳасида қилинаётган ишлар тўғрисида гапириб, саноатни янада юксалтириш ва техникани тараққий эттириш вазифаларига асосий э'тиборни бердилар. Шу муносабат блан Ўзбекистон саноатининг бирқанча тормоқлари ва корхоналари ишидаги, ички резервлардан, мавжуд техникадан фойдаланиш ва янги техникани ўзлаштириш ишларидаги катта-катта камчиликлар очиб ташланди.

Музокараларда меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлабчиқаришни ташкил этишни яхшилаш, саноат учун кадрлар танлаш ва улардан жой-жойига қўйиб фойдаланиш блан боғлиқ бўлган муҳим масалалар кўтарилди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюроси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, барча маҳаллий партия ва совет ташкилотлари томонидан саноатга қилинаётган раҳбарлик услубини тубдан яхшилаш ва такомиллаштириш масалаларига катта э'тибор берилди.

Корхоналардаги партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг аҳволи ҳартомонлама анализ қилинди. Кўпгина партия ташкилотларида бу ишларнинг савияси КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми томонидан қўйилган вазифаларга жавоб берарлик даражада эмаслиги та'кидлаб ўтилди.

Фарғона область партия комитетининг секретари ўртоқ **Қамбаров** шу нарсани қайд қилиб ўтдики, область саноати ялпи маҳсулот чиқариш еттиойлик планини ошириб бажарди. Бу ишда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча саноат ходимларига ёзган хатида кўрсатилган тадбирларни амалга ошириш соҳасида қилинган ишлар яхши натижа берди. Кўпгина корхоналар, шу жумладан Қўқон суперфосфат заводи, Фарғона пиллакашлик фабрикаси барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича берилган топшириқларни муваффақиятли бажармоқдалар. Ишлабчиқаришдаги партиявий ишлар бирмунча яхшиланди. Бошланғич партия ташкилотлари, партия комитетлари янги техникани, ихтиро'ларни жорий қилишга ва рационализаторлик ҳаракатига, илғор тажрибаларни айирбошлашга кўпроқ э'тибор берадиган бўлиб қолдилар.

— Лекин саноатга қилинаётган партиявий раҳбарликнинг савияси КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми томонидан қўйилган талабларга ҳали ҳам жавоб берарли даражада эмас.

Ўртоқ Қамбаров айтдики, область республика ташкилотларидан етарли ёрдам олмаётир Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Республика Госплани, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси ва унинг саноат бўлимлари саноатга раҳбарлик қилишда асосий масалаларни ҳал қилишга кўпроқ э'тибор бермаётирлар, ижрони текширишни яхши ташкил қилмаётирлар. Масалан, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюроси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети область корхоналарини энергия блан та'минлашни яхшилаш тўғрисида неча марта қарор қабул қилдилар. Лекин шундай бўлса ҳам, бу соҳада силжиш бўлмаётир. Бунинг учун айбнинг кўпчилиги Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Рудин, «Средазгидроэнергострой» трестининг бошқарувчиси ўртоқ Пожаров, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети оғир саноат бўлимининг мудири ўртоқ Эгамбердиев устига тушади.

Ўртоқ Қамбаров СССР Нефть саноати министрлиги, СССР Бинокорлик саноати министрлиги ва унинг министри ўртоқ Юдин маҳаллий корхоналарга тузук раҳбарлик қилмаётганликларини ҳамда планлаштиришни ва материал-техника та'миготини яхшилашнинг муҳим масалаларини оператив равишда ҳал қилиб бермаётганликларини кўрсатиб ўтди. Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол саноат товарлари министрлиги Марғилон ипакчилик комбинатида илғор технологияни жорий қилиш ва мавжуд ускуналарни такомиллаштириш соҳасида энг зарур тадбирларни амалга оширишни кечиктириб юбормоқда.

Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ **Попов** область комитетининг саноатга раҳбарлик қилиш услубида бўлган камчиликлар тўғрисида қилинган танқидни тўғри деб топди. Кўпгина корхоналарда ишлабчиқаришнинг ички резервларидан фойдаланилмаётир, техникани тараққий эттириш учун кураш тузук авж олдирилмаган. Область, шаҳар ва район партия комитетлари топширилган ишнинг уддасидан чиқмаётган раҳбарларга нисбатан лозим бўлган даражада талабчанлик қилмаётирлар.

Ўртоқ Попов саноатни бошқариш ишларини яхшилашнинг муҳимлигини айтиб, бирқанча иттифоқ ва республика министрликларини корхоналарга юзаки раҳбарлик қилаётганликлари учун танқид қилди. Область территориясида қишлоқ хўжалик машинасозлигининг бирқанча корхоналари жойлашган. Бу корхоналарнинг ишида жиддий камчиликлар бор. Лекин бу камчиликларни тугатишда СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги тузук ёрдам бермаётир. Министр ўринбосари ўртоқ Терехов яқинда «Ташсельмаш» заводида бўлди. Лекин у горизонтал-шпинделли пахта териш машиналарини тайёрлаб беришдек энг муҳим заказни корхона қандай бажараётганлиги блан заррача қизиқмади. СССР Электростанциялар қурилиши министрлиги ва унинг министри ўртоқ Логинов янги капитал қурилиш плани бажарилмай қолганлигидан хабардор бўлатуриб, энергетика қувватларини ўз вақтида ишга туширишни та'минлаш чораларини кўрмаётир. Республика Кенг исте'мол саноат товарлари министрлиги ҳамда озиқовқат товарлари саноати министрлиги ўзларига қарашли корхоналарнинг энг зарур эҳтиёжларини қондиришга э'тибор бермаётирлар. Республика Госплани Иттифоқреспублика саноат корхоналарининг ишини яхши ўрганмаётир ва халқ хўжалигини комплекс равишда ривожлантиришнинг, қимматли иқтисодий ресурслардан тўлароқ фойдаланишнинг туб тадбирларини ишлаб чиқмаётир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий-текшириш муассасаларининг ишларини бир-бирига боғлаб олиб бормаётир ва уларга раҳбарлик қилмаётир. Бу муассасаларнинг бир қисми энг муҳим халқ хўжалик вазифаларидан ажралган ҳолда ишламоқда. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг фан ва маданият бўлими Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳамда илмий-текшириш муассасаларининг фаолиятини тузук ўрганмаётир.

Ўртоқ Поповнинг фикрича, маҳаллий партия ташкилотларининг саноатга суст раҳбарлик қилаётганликларига сабаб шуки, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюроси бу ишга кўп вақтлардан бери лозим бўлган даражада э'тибор бермай келган эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг саноат бўлимлари ўз ишларини маҳаллий партия ташкилотларининг иши блан боғлаб олиб бормаётирлар ва партия комитетларининг саноат бўлимларига ўз ишларини қайта қуришга шу вақтгача ёрдам бермадилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети маҳаллий совет органларидан саноатнинг аҳволи учун шу вақтгача кам талабчанлик қилмоқда.

Ўзбекистон геология бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Башаев**, республика ишлабчиқарувчи кучларини ўрганиш ва ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтди. Бу ишда бошқарма коллективи илмий-геология муассасаларидан, жумладан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология институтидан амалий ёрдам олмаётир.

Ўртоқ Башаев Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигини геология партияларига ва экспедицияларига медицина хизмати кўрсатишни яхши ташкил этмаганлиги учун танқид қилди.

И. В. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг бош инженери ўртоқ **Костин** ўз нутқида пойтахт тўқимачиларининг меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари тўғрисида, уларнинг техникани тараққий эттириш учун курашаётганликлари ҳақида гапирди.

Шу блан бирликда комбинатда ишлабчиқариш резервлари ҳали ҳам тўла равишда ишга солингани йўқ, бирқанча фабрикаларда, айниқса йигириш фабрикасида ускуналарнинг қувватидан тузук фойдаланилмаётир, новаторларнинг тажрибалари етарли равишда ўрганилмаётир ва жорий қилинмаётир. Ишчиларнинг бир қисми социалистик мусобақага тортилмаган.

Ўртоқ Костин ғўза селекциясини яхшилаш масаласини ўртага ташлайди. Ғўза селекциясининг яхшиланиши тўқимачилик саноатига сифатли тола етказиб беришни та'минлайди. Республика селекциячилари комбинат коллективи блан алоқа боғлаб ишламаётирлар, унинг талабларига қулоқ солмаётирлар.

Ўзбекистон ССР Давлат контроли министри ўртоқ **Йўлдошев** техникадан ва капитал қурилиш учун чиқарилган маблағлардан тўғри фойдаланиш масалаларига тўхталди.

У саноатнинг бирқанча тормоқларида, ёғ, спирт, консерва, ёғилғи саноатида ва маҳаллий саноатда, «Узпромсовет» системасида, йўл хўжалигида техникадан, механизация воситаларидан ёмон фойдаланилаётганлигини, янги машиналар ва станоклар йўл қўйиб бўлмаслик даражада секин жорий қилинаётганлигини, янги қувватларни ишга солиш плани бажарилмаётганлигини, бу мақсадлар учун ажратилган маблағлардан самарали фойдаланилмаётганлигини кўрсатувчи кўпгина мисолларни айтиб берди.

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ўртоқ Йўлдошев капитал қурилиш тўғрисида гапириб айтдики, кўпгина ташкилотлар маблағларни ва материалларни асосан ишга туширилиши лозим бўлган об'ектларга сарфлаш тўғрисида ҳукуматнинг берган кўрсатмаларига риоя қилмаётирлар. Ҳозирги вақтда ҳам капитал маблағлар майда об'ектларга бўлиб юборилмоқда, бунинг натижасида бу об'ектларнинг кўпи тезроқ қурилиб ишга туширилмаётир. Бизда қурилишни бошлаб қўйиб, уни охирига етказмайдиган ташкилотлар ҳали ҳам кўп. 1955 йил 1 июльдаги ма'лумотларга қараганда, республикада чала битган қурилишларнинг ҳажми бир миллиард сўмдан кўпроқни ташкил қилади.

Тошкент темир йўлининг бошлиғи ўртоқ **Қодиров** ўз нутқини КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини бажариш соҳасида темирйўлчилар олдида турган вазифаларга бағишлади.

Тошкент темир йўлининг коллективи бешйиллик планни муддатидан олдин бажариб анча муваффақиятларга эришди. Шунга қарамай, транспорт корхоналари тез ривожланиб бораётган халқ хўжалигининг талабларини ҳали ҳам тўла равишда қондирмаётир. Юк ташиш ҳажмини кўпайтирмоқ учун Тошкент темир йўлининг анчагина резервлари бор: локомотивларнинг бир суткада йўл босиши учун ўртача белгиланган норма шу вақтгача бажарилмаётир; йўлнинг ҳамма бўлимлари ҳам юк оборотини кўпайтириш ва юк ортишни ошириш топшириқларини бажараётирлар деб бўлмайди; айрим корхоналарда юк ортиш учун берилган вагонлар белгиланган муддатдан ортиқ туриб қолмоқда. Оғир юкли поездларни юритиш ҳаракати оммавий тус олгани йўқ.

Ўртоқ Қодиров темирйўлчиларнинг саноат ходимлари блан ишлабчиқариш ҳамкорлигини мустаҳкамлаш масалаларига э'тиборни жалб қилди. Бундай ҳамкорлик юк ташиш топшириқларининг ҳаммасини муваффақиятлироқ бажаришга имкон беради.

«Узбекуголь» трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Савченко** айтдики, Оҳангарон кўмирчилари КПСС XX с'ездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага актив равишда қўшилдилар. Разрезлар ва шахталарнинг коллективлари оширилган янги мажбуриятларни олдилар ва бу мажбуриятларни муваффақият блан бажармоқдалар. Саккиз ойлик план трест бўйича ошириб бажарилди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилдагига нисбатан 16,9 процент оширилди.

Лекин эришилган муваффақиятлар блан хотиржам бўлиб қолиш нотўғри бўлур эди. Чунки кўмир корхоналарнинг ишида камчиликлар оз эмас. Шахталарда ва разрезларда техникадан ғоят қониқарсиз фойдаланилмоқда ва бу жиҳатдан қараганда Оҳангарон кўмир кони мамлакатнинг илғор кўмир ҳавзаларидан кейинда қолмоқда. Асосий ишлабчиқариш процесслари блан ёрдамчи ишлар ўртасида катта ажралиш пайдо бўлди.

Ўртоқ Савченко ишлабчиқаришни автоматлаштириш ва механизациялаш масалаларига тўхталиб айтдики, бу ишда айниқса, зарур материаллар ва ускуналарблан та'минлаш соҳасида трест ва унинг корхоналари «Средазуголь» комбинатидан ва СССР Кўмир саноати министрлигидан ёрдам олмаётирлар. Комбинат ва министрликда канцелярийчилик ҳали ҳам кўп. Улар жонли раҳбарлик қилмаётирлар. Кўпинча улар қуйидан бўлаётган ижодий ташаббусни бўғиб қўймоқдалар.

Дистанцион бошқарув схемасини ва диспетчерлик ишини марказлаштириш схемасини ишлаб чиқишда СССР Кўмир саноати министрлигининг проектлаш ва илмий-текшириш интитутлари катта ёрдам беришлари мумкин эди. Лекин улар бизнинг корхоналаримиздан ажралиб қолганлар. «Средазгидрошахтстрой» институти тузиб бераётган проектлар яхши сифатли проектлар эмас ва бу проектлар неча марталаб қайтадан ишланмоқда.

Ўртоқ Савченко Оҳангарон кўмир ҳавзасини янада ривожлантириш перспективалари тўғрисида гапириб, СССР Кўмир саноати министрлигининг кўмир разрезини реконструкция қилишга э'тибор бермаётганлигини, материал-техника ва маблағлар блан ёмон та'минлаётганлиги учун танқид қилди. «Средазшастрой»нинг Оҳангаронда қурилиш ишлари олиб бораётган қурилиш бошқармаси планни бажармаётир.

— Областимиз саноатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари,— деди Андижон область партия комитетининг секретари ўртоқ **Мирзаахмедов,** — давлат планларини бажаришда бирқанча муваффақиятларга эришдилар. Броқ биз саноатни янада кенг миқ'ёсда ривожлантириш учун битмас-туганмас резервлар ва имкониятлардан тўла фойдаланаётганимиз йўқ.

Ўртоқ Мирзаахмедов область нефть саноатининг ишини муфассал анализ қилиб берди. Кейинги беш йил мобайнида областьнинг саноати мамлакатга бирнеча юз минг тонна нефтьни кам берди. Бунинг асосий сабаби шуки, янги нефть конларини ишга тушириш суст бормоқда ва янги техника, илғор технология тузук жорий қилинмаётир. СССР Нефть саноати министрлиги ва «Средазнефть» бирлашмаси бу ишга лозим бўлган даражада аҳамият бермаётирлар. «Средазнефть» бошлиғи ўртоқ Лексашев ва бош геолог ўртоқ Соколов нефть чиқаришни кўпайтириш учун қунт блан кураш олиб бориш ўрнига нефть промислоларига камайтирилган планлар бериб нотўғри йўл тутмоқдалар. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюроси мана шуларнинг ҳаммасидан хабардор бўлатуриб унга қарши чора кўрмади. Саноатнинг бу тармоғига етарли аҳамият берилмаётганлигини шу факт ҳам кўрсатиб турибдики, кейинги олти йил мобайнида Марказий Комитет Бюроси нефть саноатини ривожлантириш блан боғлиқ бўлган масалаларни бир марта ҳам муҳокама қилгани йўқ. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюроси томонидан «Средазнефть» бирлашмасининг иши тўғрисида бу йил қабул қилинган қарорнинг ижроси эса контрольлик қилинмаётир, кўпгина тадбирлар бажарилмасдан қолмоқда. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюроси ва Министрлар Совети нефть чиқаришни кўпайтиришга тааллуқли зарур масалаларни яқин фурсат ичида ҳал қилиб беришлари керак. Область шаҳарларини ва районларини газификация қилишни яхшилаш мақсадида магистраль газопроводлар қуришни ҳам жадаллаштириш зарур.

Ўртоқ Мирзаахмедов яна шу нарсага э'тиборни жалб қилдики, Озиқ-овқат саноати товарлари министрлиги Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг шелуҳадан ёғ заводларида ёқилғи тариқасида фойдаланишни тақиқлаш тўғрисидаги қарорини шу вақтгача бажармаётир. Министр ўртоқ Хўжаевнинг рухсати блан пахта шелуҳаси ҳозир ҳам ёқилғи ўрнида ёқилмоқда, ваҳоланки бу шелуҳадан жамоат чорвачилиги учун жуда яхши озуқа тариқасида фойдаланиш мумкин эди.

Область партия комитетининг бюроси ва унинг саноат бўлими саноат ишининг туб проблемаларини шу вақтгача ҳал қилмадилар, майда-чуйда хўжалик масалалари блан шуғулланиб келдилар. Ўзбекистон Коммунистиқ партияси Марказий Комитетининг саноат бўлимларида ҳам шундай камчиликлар бор. Шу бўлимларнинг мудирлари областьга ва унинг корхоналарига жуда кам борадилар.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Муртазаев** республика корхоналаридаги комсомол ташкилотларининг техникани тараққий эттириш учун курашдаги ролини та'кидлаб айтдики, комсомол ташкилотларининг кўпи ишлабчиқариш ҳаётида тузук қатнашмаётир, ёшлар орасида сиёсий-тарбиявий ишларни яхши олиб бормаётир.

Ўртоқ Муртазаев олий ўқув юртларида ва техникумларда ёш мутахассисларни тайёрлаш, ҳунар мактабларида, темир йўл ўқув юртларида ва фабрика-завод та'лими мактабларида малакали ишчи кадрлар тайёрлаш масалаларига тўхталиб ўтди. Олий ўқув юртларини ва техникумларни битириб чиқаётганларнинг анчагина қисми етарли равишда ишлабчиқариш малакасига эга эмас. Бунинг асосий сабаби шуки, амалий машғулотлар қониқарсиз ташкил қилинган. Кўпчилик олий ўқув юртларида мастерскойлар ва лабораториялар эскириб қолган аппаратлар блан та'минланган. СССР Олий та'лим министрлиги республика олий ўқув юртларининг материал-техника та'минотини яхшилаш тўғрисидаги талабларига қулоқ солмаётир.

Республика меҳнат резервлари системасида кадрларни ўқитиш кўнгилдагидек йўлга қўйилгани йўқ. Ўқувчилар орасида меҳнат интизоми паст. Бу эса тарбиявий иш ғоят заиф эканлигининг натижасидир. Ҳунар мактабларининг ва фабрика-завод та'лими мактабларининг кўпчилигида етарли ишлабчиқариш базаси йўқ. Ёш ишчилар эскириб қолган ускуналар воситаси блан ўргатилмоқда. Кўпгина корхоналар шу мактабларни битириб чиққан ёшлардан ўз ихтисослари бўйича фойдаланмаётирлар, уларга зарур бўлган маиший шароитни туғдириб бермаётирлар.

Ўртоқ Муртазаев ишчи-ёшлар орасида идеология ишларини кучайтириш соҳасида комсомол ташкилотлари олдида турган вазифалар тўғрисида гапирди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Нуриддинов** КПСС XX с'езди шарафига Тошкент корхоналари юксак социалистик мажбуриятлар олганлари тўғрисида гапирди. Заводлар ва фабрикаларнинг коллективлари йиллик планни 15 декабрьгача бажариш учун курашмоқдалар. Янги мажбуриятларнинг фарқ қиладиган хусусияти шундан иборатки, бу мажбуриятларда янги техникани ва илғор технологияни жорий қилиш, ишлабчиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш, маҳсулотнинг янги турларини яратиш ва ўзлаштириш тадбирлари биринчи ўринга қўйилди. Ишлаб чиқилган ташкилий-техника тадбирлари ҳам шу мажбуриятларни тезроқ амалга ошириш манфаатларини кўзда тутади.

Лекин, пойтахт саноатида жуда катта резервлар фойдаланилмасдан қолмоқда. Шаҳар корхоналаридан 25 таси етти ойлик планни бажармади. Бирқанча заводларда технология ускуналаридан фойдаланиш коэфициенти жуда паст, меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқлари бажарилмаётир, меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларни механизациялаш яхши жорий қилинмаётир. Масалан, «Узбексельмаш» заводида қўл меҳнатининг салмоғи сарф қилинаётган меҳнатнинг 60 процентини ташкил қилмоқда.

Саноатдаги ҳамма кадрларнинг, шу жумладан корхоналардаги мутахассисларнинг ҳам маданий-техника савиясини ошириш жуда кескин вазифа бўлиб қолди. Олий ўқув юртлари ва техникумларнинг сиртқи бўлимларини кўпайтириш ва кенгайтириш жуда зарур вазифа бўлиб қолди. Тошкентда техника уйи ташкил этилиши керак. Бундай техника уйи фан ва ишлабчиқариш илғорларининг муваффақиятларини кенг пропаганда қилучи марказ бўлур эди.

Шаҳар партия комитетлари саноатга раҳбарлик қилиш услубини қайта қуришда сусткашлик қилмоқдалар. Шаҳар ва район партия комитетларининг бюролари корхоналарнинг экономикасини ҳали ҳам етарли равишда ўрганмаётирлар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг саноатга раҳбарлик қилиш услубида,—дейди ўртоқ Нуриддинов,—катта камчиликлар бор. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарьлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раҳбарлари саноат блан етарли шуғулланмаётирлар. Министрлар Советининг раисининг ўринбосарлари Рудин ва Ма'рупов ўртоқлар корхоналарга аҳ'ёнаҳ'ёндагина борадилар ва масалаларни оператив ҳал қилиб бермаётирлар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг саноат бўлимлари корхоналарнинг ишига жиддий э'тибор бермаётирлар. Бу бўлимларнинг ходимлари ташкилотчилик иши блан шуғулланиш ўрнига кўпроқ хўжалик ходимларининг майда-чуйда ишларини бажариш блан шуғулланмоқдалар.

Ўртоқ Нуриддинов «Узсовпроф»ни, унинг раҳбарлари Хўжаев ва Парамошкин ўртоқларни касаба союз ташкилотларига қониқарсиз раҳбарлик қилаётганликлари учун танқид қилди.

«Средазнефть» бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Лексашев** Ўзбекистон нефть саноатининг янада ривожлантириш перспективалари тўғрисида гапирди. СССР Нефть саноати министрлиги бу ишга етарли э'тибор бермаётир, деди.

Самарқанд шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Раҳматов** шаҳар корхоналари коллективларининг ижодий активлиги ошганлигини, КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларига жавобан конкрет ишлар қилаётганликлари тўғрисида гапирди. Шаҳар ва район партия комитетлари ишчиларнинг йиғилишларида ва партия йиғилишларида қилинган таклифларнинг бажарилиши устидан контрольлик қилмоқдалар.

Ўртоқ Раҳматов саноат ишидаги жиддий камчиликларни анализ қилиб берди. Планлаштиришдаги нотўғри методлар ишга айниқса ёмон та'сир қилмоқда. Бу нотўғри метод шундан иборатки, планларнинг бажарилишини та'минлайдиган миқдорда зарур хомаш'ё берилмаётир. Озиқ-овқат товарлари саноати министрлиги корхоналарининг ишига бу нарса айниқса ёмон та'сир қилмоқда. Кенг исте'мол саноат товарлари министрлиги корхоналар учун, жумладан Самарқанд шойи фабрикаси учун планларни мавжуд ускуналарни ва ишлабчиқариш майдонларини ҳисобга олмай белгиламоқда. Яқинда шу корхонага янги машиналар анча кечикиб келтирилди, лекин шу машиналарни ўрнаштирадиган жой йўқ, чунки Кенг исте'мол саноат товарлари министрлигининг учинчи қурилиш-монтаж бошқармаси янги цех қурилишини кечиктириб юбормоқда. Министр ўртоқ Носиров фабрикага неча марталаб келди. Унинг иштироки блан қурилиш графиги тузилди. Лекин министрнинг фабрикага келиши ҳам, графиклар ҳам аҳволни ўзгартиришга ёрдам бермади.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат товарлари саноати министри ўртоқ **Хўжаев** ўз нутқида ёғ саноатининг мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш, бошқа тармоқларда янги техникани жорий қилиш ва иш процессларини механизациялаш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида гапирди. У айтдики, энергетика хўжалиги етарли бўлмаганлиги сабабли мана шу тадбирларни амалга ошириш мумкин бўлмай турибди. Бу тўғрида министрлик Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, жумладан ўртоқ Рудинга, «Узбекэнерго» бошқарувчиси ўртоқ Жеребцовга неча марталаб мурожаат қилди. Лекин энергия та'минотини яхшилаш масаласи ҳал қилинмасдан қолмоқда.

Ўртоқ Хўжаев республика Госпланини планлаштириш ишидаги катта камчиликлар учун танқид қилди. Планлар министрликка ва корхоналарга жуда кечиктириб юборилмоқда. Яна бунинг устига шу планларга бутун йил бўйи неча қайталаб тузатишлар киритилмоқда. Бу эса корхоналарнинг ишлабчиқариш фаолиятига ёмон та'сир қилмоқда.

— Балиқчилик саноати, — деди Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари ўртоқ **Олейников,** — Қорақалпоғистон халқ хўжалигининг энг қолоқ тармоқларидан бири бўлиб қолди. Давлат планининг бажарилмай келаётганига биринчи галда «Узглаврибпром» ва унинг бошқарувчиси ўртоқ Ерозиди ҳеч шубҳасиз айбдордирлар. Бу рўй берган аҳвол учун айбнинг катта қисми область партия комитетининг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг ва республика Министрлар Советининг зиммасига ҳам тушади. Чунки улар саноатнинг бу қолоқ тармоғини кўтариш учун қат'ий чораларни кўрмадилар.

Нотиқ Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноат товарлари министрлиги олдига жиддий талаблар қўйди. Министрлик Қорақалпоғистон ёғ заводларида рафинация цехларини ташкил этишда сусткашлик қилмоқда. Бунинг орқасида Қорақалпоғистондан тозаланмаган ёғ бошқа районлардаги заводларга олиб бориб тозаланади ва сўнгра республикага тозаланган ҳолда қайтариб олиб келинади.

Хоразм область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ризаев** Хоразмда ишлабчиқарувчи кучларни янада ривожлантириш ва саноат қурилиши тўғрисида бирқанча таклифларни айтди. Урганчда қуриш планлаштирилган қовун-консерва заводини қуриш ҳали ҳам бошлангани йўқ. Янги тикувчилик фабрикаси ва ғишт заводи қуриш тўғрисида ҳукуматнинг чиқарган қарори бажарилмаётир. Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги областьда бўлган бой хомаш'ё ресурсларидан фойдаланишга қизиқмаётир. Урганчда гўшт комбинати қурилабошлаганига беш йил бўлди. Аммо қурилиш ишлари плани фақат 17 процент бажарилди. Аммо бу нарса Ўзбекистон ССР гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлигини ташвишга солмаётир.

* * *

«КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарори ва пахта йиғим-теримини ўтказиш, 1955 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш ҳамда республика колхоз ва совхозларида 1955—1956 йилги чорва моллар қишловини ўтказиш» юзасидан Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги иккинчи масала ҳақида Пленум Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри ўртоқ М. В. Муҳаммаджоновнинг, Ўзбекистон ССР Совхозлар министри ўртоқ Т. М. Жалиловнинг, Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол товарлари саноати министри ўртоқ Носировнинг ва СССР Тайёрлаш министрлигининг Ўзбекистон ССР даги вакили ўртоқ Мэкотронинг докладларини эшитди.

Докладларда ва сўзланган нутқларда шу нарса қайд қилиб ўтилдики, республика колхозлари, совхозлари, машина-трактор станциялари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларига амал қилиб, қийинчиликларни муваффақият блан енгиб, кўкламги экишни анча уюшқоқлик блан, энг яхши агротехника муддатларида ўтказиб олдилар ва қишлоқ хўжалик экинларини яхши парвариш қилдилар.

Бу йил ғўза ва бошқа экинларни парвариш қилишнинг янги, прогрессив усуллари кенг равишда қўлланилди. Пахта майдонининг ҳаммасига қатор оралари торайтирилиб чигит экилди, 500 минг гектар ерга эса чигит квадрат-уялаб экилди. Бу эса ғўза қатор ораларини бўйига ва кўндалангига ишлаш имкониятини берди. Агротехниканинг янги, прогрессив усулларига қат'ий равишда ўтиш колхозлар ва совхозларнинг асосий пахта майдонларида мўл ҳосил етиштириш имкониятини берди. Бу эса пахта тайёрлаш планини ва олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришни та'минлайди.

Шу блан бирқаторда, Пленумда шу нарса кўрсатиб ўтилдики, колхозлар ва совхозларда ривожланишда кейинда қолаётган ғўзалар оз эмас, қулай об-ҳаво шароитларидан эса ғўзалардаги кўсакларни кўпайтириш учун яхши фойдаланилмаётир.

Аммо Ўзбекистон пахтакорларининг давлатга пахта топшириш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажаришлари партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг сентябрь ойида ҳарбир туп ғўзада яна камида иккитадан кўсак ҳосил қилмоқ учун ҳамма имкониятлардан тўла фойдаланишларига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Ҳозирги куннинг вазифаси шуки, ғўзаларни парвариш қилишни, айниқса ривожланишда орқада қолаётган ғўзаларни парвариш қилишни давом эттириш, шу блан бир вақтда, пахта йиғим-терими ишларини кенг авж олдириш керак.

Лекин республикада пахтани ёппасига теришга тайёргарлик ишлари жуда орқада қолмоқда. Кўпгина колхозларда ва совхозларда саройлар ва шийпонларни ремонт қилиш ҳамда қуриш, тош-тарозиларни, йўлларни ва кўприкларни ремонтдан чиқариб тахт қилиб қўйиш ишлари жуда суст бормоқда. Янги пахта сушилкалари қуриш ва мавжудларини тартибга солиш ишлари чўзилиб кетмоқда. Сўзга чиққан ўртоқлар «Правда» газетасининг республикада пахта ҳосилини териб олишга тайёргарлик кўриш ишларидаги жиддий камчиликларни тўғри танқид қилганлигини айтиб ўтдилар.

Бу йил анча кўп ердаги пахта машина блан териб олиниши керак. Броқ, Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари пахта териш машиналарини тахт қилиб қўйиш ишларига қониқарсиз раҳбарлик қилмоқдалар. Кўпгина колхозларда ва совхозларда пахтаси машина блан териб олинадиган далаларни ажратиб ва тайёрлаб қўйиш ишлари ҳали тамомлангани йўқ. Терим машиналарини ремонтдан чиқариш ва механик-ҳайдовчи кадрларни ўқитиш ишлари ҳам ёмон ташкил қилинган.

Шу муносабат блан музокарада сўзга чиққанлар—Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Сеитов, Самарқанд область партия комитетининг секретари ўртоқ Ёқубов Қишлоқ хўжалик министрлигини энг зарур масалаларни ҳал қилишда тузук оперативчилик кўрсатмаётганлиги учун қаттиқ танқид қилдилар.

— Пахта териш машиналарини торайтирилган қатор ораларида ишлайдиган қилиб ўзгартиш ишлари жуда суст бормоқда,—деди ўртоқ Ёқубов.—Қишлоқ хўжалик министрлиги пахта териш техникасини қайта ўзгартириш ишларига лозим бўлган даражада техникавий раҳбарлик қилмаётир.

— Ҳозирги вақтда пахтани териш олдидан ғўза баргларини тўкиш пайти келди,— деди ўртоқ Сеитов,—лекин министрлик бунинг учун керакли материал ва техникани етказиб беришда сусткашлик қилмоқда, ОДН машиналари учун керакли детальлар бизнинг республикамизга шу дамгача келтирилгани йўқ. Чигит экиш ва ғўза қатор ораларини ишлаш вақтида бўлганидек, министрлик детальларга эҳтиёж қолмаган пайтда бу детальларни бизга етказиб бериши ҳам эҳтимолдан узоқ эмас.

Пахтани машина блан териш планини муваффақиятли бажариш муҳим давлат вазифаси эканлиги уқдириб ўтилди. Пахта териш машиналаридан фойдаланишда ўжарликка ва консерватизмга қарши қат'ий кураш олиб бориш керак. Ўтган йилларнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, пахта теришни машиналаштириш тўғрисида чинакам ғамхўрлик қилинган жойларда пахта териш машиналарининг иши жуда унумли бўлади.

Тайёрлаш пунктларини янги ҳосилни қабул қилиб олишга ҳозирлаш ишлари ҳам жуда кейинда қолмоқда. Пахта қуритиш-тозалаш цехларини қуриш ғоят чўзилиб кетди. Пленум қатнашчилари Кенг исте'мол товарлари саноати министрлигини ва министр ўртоқ Носировни бу ишда эпчиллик кўрсатмаётганлиги, қониқарсиз раҳбарлик қилаётганлиги учун танқид қилдилар.

— Пахта заводлари ва тайёрлаш пунктлари,—деди Наманган область партия комитетининг секретари ўртоқ Тоиров, — пахтани қабул қилиб олишга ҳали тайёр эмас. Бу йил 24 та тайёрлаш пунктида кўп меҳнат талаб қиладиган ишлар механизациялаштирилиши керак, лекин бу муҳим топшириқнинг бажарилиши хавф остида турипти.

— Область ташкилотлари,—деди Сурхондарё область партия комитетининг секретари ўртоқ Ҳакимов,—пахта тайёрлаш пунктларидаги ишларни машиналаштиришни тезлатиш тўғрисида Кенг исте'мол товарлари саноати министрлигига неча қайталаб мурожаат қилдилар. Лекин министр ўртоқ Носиров ва унинг ўринбосари ўртоқ Кўқонбоев ва'далар бериш, қоғозлар ёзиш блан чекланмоқдалар, аммо конкрет иш қилинганлиги кўринмайди.

Пленумда пахта йиғим-терими даврида партиявий-сиёсий ишларни, колхозлар, совхозлар ва МТС лардаги бошланғич партия ташкилотларининг ташкилотчилик ишларини кучайтириш масалаларига, илғор теримчиларнинг ва механик-ҳайдовчиларнинг тажрибаларини пропаганда қилиш, колхозчилар, совхоз ва МТС ишчиларининг юксак даражада унумли ишламоғи учун зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш масалаларига кўп э'тибор берилди.

Ҳамма жойда меҳнатни тўғри ташкил қилиш, терим бошланган кунданоқ пахтани териш ва ташишда унинг нобуд бўлишига қарши қат'ий кураш олиб бориш зарур.

Пленум шу нарсани уқдириб ўтдики, пахта териш ва тайёрлаш соҳасидаги ишларни пахта тайёрлаш планини 7 ноябрьгача, я'ни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 38 йиллигигача тўла равишда бажаришга имкон берадиган қилиб ташкил этиш барча партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг энг муҳим вазифасидир.

Докладларда ва музокараларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва чорва моллар қишловини ўтказиш масалаларига катта э'тибор берилди. Бу йил маккажўхори ва оқжўхори анча кўп экилди.

Лекин булар фақат дастлабки муваффақиятларгинадир. Жамоат чорвачилиги ҳали ҳам қолоқ тармоқ бўлиб келмоқда, кўпгина колхозларда ва совхозларда чорва молларнинг маҳсулдорлиги ҳали ҳам жуда паст. Қора моллар сонини кўпайтириш плани қониқарсиз бажарилмоқда. Тошкент, Фарғона, Андижон, Бухоро ва Наманган областьларидаги колхозларда қора моллар сонининг камайиб кетишига йўл қўйилди. Бирқанча областьларда суғориладиган ерларга экин экиш, шунингдек, маккажўхори экиш планлари анча кам бажарилди. Самарқанд, Қашқадарё, Тошкент областьларида дон, мойли экинлар ҳосилини, сабзавотни, тамакини йиғиб-териб олишда сусткашлик қилинмоқда. Чорва молларни қишловга тайёрлаш ёмон бормоқда: озуқаларни силос қилиб бостириш чўзилиб кетмоқда, ем-хашакларни яйловлардаги қишлов жойларига ташиб қўйишга ҳали киришилгани йўқ.

Мана шуларнинг ҳаммаси Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, шунингдек бирқанча маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари томонидан қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда катта камчиликлар борлигини кўрсатади.

СССР Тайёрлаш министрлигининг Ўзбекистон ССР даги вакили ўртоқ Мэкотро ва маҳаллий тайёрлаш органлари, Ўзбекбирлашув, Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат товарлари саноати министрлиги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва айниқса уни сотиб олиш ишларини қониқарсиз ташкил этмоқдалар.

Музокараларда Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министри ўртоқ Билбас, Бухоро область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Жумаев ҳам сўзга чиқдилар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ниёзов** КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини бажаришда республика партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида нутқ сўзлади.

Ўртоқ Ниёзов Пленумда сўзга чиққан ўртоқлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг ва секретарьларининг ишларидаги камчиликларни жуда тўғри танқид қилганликларини айтиб ўтди. Шунингдек, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг саноатга раҳбарлик қилиш соҳасидаги камчиликлари ҳам тўғри танқид қилинди. Бу танқиддан тегишли хулоса чиқариб олинади ва очиб ташланган камчиликларни тузатиш ҳамда Марказий Комитет ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишини КПСС Марказий Комитети июль Пленуми талабларига мувофиқ ташкил этиш учун қат'ий чоралар кўрилади.

Ўртоқ Ниёзов Ўзбекистон саноатининг иши масалаларига тўхталиб айтдики, резервлардан энг кўп даражада фойдаланиш, корхоналардаги ҳамма кадрларимизнинг фаолиятини активлаштириш энг муҳим вазифаларнинг биридир.

Ишлабчиқариш қувватларидан, мавжуд техникадан яхшироқ фойдаланиш йўли блан маҳсулот чиқаришни ҳартомонлама кўпайтиришга эришиш ва шу блан бирликда мавжуд заводлар ва фабрикаларни техника жиҳатдан реконструкция қилиш, эскирган ускуналарни иш унуми юқорироқ бўлган янги ускуналар блан алмаштириш тадбирларини тинмай амалга ошириш керак. Бу соҳада эришилган реал натижаларга қараб партия ташкилотларининг саноатга раҳбарлик қилиш ишларига баҳо берилиши лозим.

Аммо кўпгина корхоналарда мавжуд ускуналардан фойдаланиш коэфициенти ғоят паст бўлишига йўл қўйилмоқда: ускуналарнинг ишламай бекор туриб қолиши кўпайиб кетмоқда. Бу ускуналарнинг бир қисми ўрнатилмасдан ва ишламасдан ётибди. Меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларни механизациялаш ҳам ёмон аҳволда. Кўпинча ишчилар, конструкторлар, технологлар, илмий-текшириш муассасаларининг ходимлари ишлаб чиққан муҳим таклифлар неча йиллаб галга солиниб, ишлабчиқаришга жорий қилинмасдан қолмоқда.

Ташкилотчилик ишига, корхоналарнинг ишларини назорат қилиб туришга, илғорлар тажрибасини ва муваффақиятларини жорий қилишга, ускуналардан тўлиқ фойдаланишга, ишлабчиқаришни техника жиҳатидан ҳартомонлама такомиллаштиришга асосий э'тибор бериш саноат министрликларининг, министрларнинг, бошқармалар раҳбарларининг бурчидир. Суғориладиган деҳқончилик зоналари учун ва аввало пахтачилик учун машиналар ишлаб чиқараётган корхоналарда техникани тараққий эттиришга катта э'тибор бериш керак.

Малакали ишчи кадрларнинг, инженер-техникларнинг ва фан ходимларининг техникани тараққий эттирувчи зарбдор куч бўлишларига эришиш партия органларининг бурчидир. Инженер-техник ходимларни канцелярия ишлари блан банд қилиб қўйиш, уларни бевосита вазифаларидан олиб бошқа ишларда фойдаланиш сингари ҳоллар оз эмас. Бундай нотўғри практикага хотима бериш пайти келди.

Республиканинг кўпгина корхоналарида техника соҳасида жиддий муваффақиятларга эришилди. Лекин энг яхши тажрибалар умумлаштирилмаётир ва ёйилмаётир. Партия комитетлари илмий-техника жамиятларининг ва корхоналардаги техника кенгашларининг ишларини активлаштиришлари ва кенгайтиришлари, техника конференциялари ўтказишни одат қаторига киритишлари лозим.

Партия ташкилотлари ишчиларнинг, инженерларнинг, техникларнинг билим савиясини янада оширишга алоҳида ғамхўрлик қилишлари керак. Бундай қилинмаса техникани олға силжитиш мумкин эмас. Бу соҳада И. В. Сталин номидаги Чирчиқ электрохимия комбинатида катта тажриба тўпланган. Бу комбинатда ҳар икки ишчи ва мутахассиснинг бири ўқимоқда. Лекин саноатнинг кўпгина тармоқларида кадрларнинг маданий-техник савиясини ўстиришга етарли э'тибор берилмаётир. Бу тўғрида айниқса Ўзбекистон ССР саноат товарлари министрлиги яхши ғамхўрлик қилмаётир. Пахта тозалаш заводларининг учдан бир қисмида олий ва ўрта ма'лумотли битта ҳам инженер, битта ҳам техник йўқ.

Ишлабчиқаришнинг техника ва иқтисодий масалаларини яхши тушунадиган кадрлар танлаб олиниб партия комитетларининг саноат бўлимларида ишлаганидагина саноатга партия томонидан қилинадиган раҳбарлик та'сирчан ва малакали раҳбарлик бўлади. Броқ, ишнинг бу жиҳатига шу вақтгача жиддий э'тибор берилмай келди. Бирқанча район, шаҳар, область партия комитетларининг саноат бўлимларида етарли равишда техника ма'лумоти бўлмаган кишилар ишламоқда.

Раҳбар кадрларимизнинг ҳаммаси ишлабчиқариш техникасини ва экономикасини чуқур ўрганишлари, корхоналарга тез-тез бориб туришлари, жойлардаги ишларнинг аҳволидан яхши хабардор бўлишлари керак. Ишлабчиқаришда ўзининг авангардлик ролини амалда кўрсатиш, КПСС XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақага бошчилик қилиш барча корхоналардаги партия ташкилотларининг, ҳарбир коммунистнинг бурчидир.

Ўртоқ Ниёзов Партия ва Ҳукуматнинг пахтачиликни янада юксалтириш, жамоат чорвачилигини ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасида республикада қилинган ишларни айтиб ўтиб, бу ишлар фақат дастлабки ва унчалик катта бўлмаган муваффақиятлар эканлигини та'кидлади. Афсуски, раҳбар ходимларнинг ба'зибир қисмида кибрланиш, ҳеч бир асоссиз хотиржамлик кайфиятлари кўринмоқда. Бундай кайфиятларга шунинг учун ҳам йўл қўйиб бўлмайдики, қишлоқ хўжалигининг бирқанча тармоқларидаги ишларнинг аҳволи ҳали кўнгилдагидек эмас.

Ҳозирги вақтда пахта теримини авж олдириш блан бирқаторда янада кўпроқ ҳосил тўплаш учун олиб борилаётган қизғин ишни ҳам давом эттириш керак. Бунинг учун ҳамма колхозларда, совхозларда ва МТСларда меҳнат ресурсларини ва материал-техника воситаларини жой-жойига қўйиб, улардан моҳирлик блан фойдаланиш керак. Пахта тайёрлаш планини 7 ноябрьгача — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 38 йиллик байрамига қадар бажариш партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ҳарқандай шароитдаги энг муҳим вазифаси бўлиши лозим. Бунда гап республика бутун партия ташкилоти учун жиддий имтиҳон бўлиши тўғрисида бормоқда. Партия ва совет ташкилотларининг бутун фаолиятини пахта соҳасида олинган мажбуриятларни ҳеч сўзсиз бажариш нуқтаи назаридан қайта қуриш лозим.

Лекин, пахта теришга тайёргарлик ва пахта териш ишлари ҳозирча яхши авж олдирилгани йўқ. «Правда» газетасининг бошмақоласида бизнинг республикамиз ва айрим областьлар пахта териш ишида кейинда қолаётганликлари учун тўғри танқид қилинди. Бу танқиддан биз зарур хулосаларни чиқариб олишимиз ва ишимизни тез фурсатда тўғрилаб олишимиз лозим.

Жамоат чорвачилигини ривожлантиришда, чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш планларини бажаришда ҳали тубдан бурилишга эришганимиз йўқ. Бирқанча областьлар ва районларнинг раҳбарлари ҳамда тайёрлаш системасининг ходимлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ишларининг қай даражада бораётганлигига ўтган йилдагига нисбатан қанчалик кўп тайёрланганига қараб баҳо бермоқдалар. Лекин аҳволга бундай баҳо бериш нотўғри ва хато иш бўлади. Ишнинг аҳволига асосан бу йилги давлат планининг бажарилишига қараб баҳо бериш керак. Аммо бу йилги план жуда қониқарсиз бажарилмоқда.

Бирқанча колхозларнинг кейинда қолаётганлигига ва қишлоқ хўжалик ишидаги камчиликларга асосий сабабларнинг бири шуки, қишлоқ хўжалик артели Уставини қўпол равишда бузиш ҳоллари ҳали ҳам давом этмоқда: колхозчиларга аванс бериш тартибини бузишга йўл қўйилмоқда; колхоз фермаларидаги энг яхши чорва молларини ёмон молларга айирбошлаб қўйиш, колхоз маҳсулотини турли ташкилотлар ва шахсларнинг арзон баҳога сотиб олишлари, қонунга хилоф равишда мукофотлар бериш, Бухоро областида ўтказилган текширишда аниқланганидек, колхозлар ҳисобига ҳархил зиёфатлар ўтказиш сингари фактларга хотима берилгани йўқ. Кўпгина колхозларнинг раислари ма'муриятчилик қилмоқдалар, колхозчилар блан маслаҳатлашиб иш қилмаётирлар, колхозчилар олдида ҳисоб бермаётирлар.

Партия томонидан қўйилган вазифалар даражасида бўлмоқ учун камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш, шу камчиликларни дадиллик блан йўқотиш, омманинг овозига сезгирлик блан қулоқ солиш, қуйидан бўладиган танқидни ҳартомонлама ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш лозим.

Яқинда бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари, район, шаҳар ва область партия конференциялари ўтказилади. Бу йиғилишларни ва конференцияларни ғоявий-сиёсий ва ташкилий жиҳатдан юксак даражада ўтказиш керак. Партия ички ҳаётини активлаштириш ва омма орасида партиявий-сиёсий ишларни кенг авж олдириш ғоят муҳимдир. Партия ташкилотларининг муҳим агитация ва пропаганда ишлари турмуш блан, Партия ва Ҳукуматнинг республика олдига қўйган вазифалари блан чамбарчас боғланган ҳолда олиб борилиши лозим.

Ўзбекистон партия ташкилотлари ўз ишларидаги камчиликларни танқид қилишни дадиллик блан авж олдириб, хўжалик-сиёсий вазифаларнинг ҳаммасини муваффақиятли бажаришни та'минлайдилар, КПСС XX с'ездини муносиб равишда кутиб оладилар.

ЎРТА ОСИЁ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИГА—35 ЙИЛ

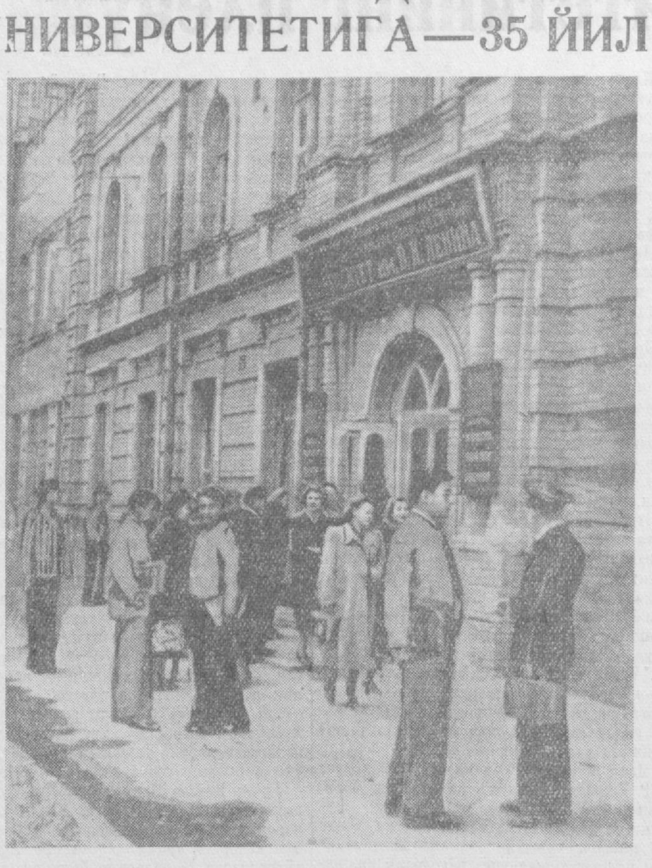

Университет биносининг олди томонидан кўриниши.

Н. Меламед фотоси.

Иттифоқимиздаги энг йирик олий ўқув юртларидан бири бўлган Ўрта Осиё Давлат университетининг ташкил этилганига 35 йил тўлди. Владимир Ильич Ленин 1920 йил 7 сентябрьда муҳим тарихий ҳужжатга — РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Тошкент шаҳрида Давлат университетини та'сис этиш тўғрисидаги декретига қўл қўйди. Бу тарихий декрет блан Ўрта Осиё республикаларида олий та'лим ишини бошлаш, Ўрта Осиё халқлари маданиятини юксалтириш учун мустаҳкам база яратилди.

Коммунистик партия ва Совет давлати янги та'сис этилган ёш университетни Туркистон халқларининг иқтисодий ва маданий юксалишларига қаратилган муҳим тарихий тадбирлар қаторида ташкилий томондан мустаҳкамлаш, уни совет шарқида социалистик маданиятнинг қудратли ўчоғига айлантириш учун тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Университетнинг ташкилий даврида Марказий Россиядан келган отоқли рус олимлари унинг олтин фондини ташкил этди. Бу ажойиб олимлар плеядаси узоқ муддат давом этган самарали ишлари блан Октябрь революцияси натижасида зулм ва қулликдан абадий озод этилган Туркистон халқларининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятини ўстиришда бениҳоя катта ёрдам кўрсатди. Биология фанлари доктори, профессор Е. П. Коровин, профессор Н. Л. Корженевский, профессор Л. В. Ошанин, профессор И. А. Райкова, профессор А. С. Уклонский, профессор М. А. Орлов ва бошқалар университетга асос солишга актив қатнашган рус олимларининг биринчи отрядидир. Химия факультетига асос солган профессор С. Н. Наумов, биология факультетининг асосчиси профессор А. Л. Бродский, медицина факультетига асос солучилардан бири К. Г. Хрущчев, физика-математика фанлари доктори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор В. И. Романовский профессорлардан А. Н. Крюков, П. П. Ситковский, М. Л. Захарченко, Е. М. Шляхтин, Д. Н. Кашкарев, Н. Н. Златовратский ва бошқаларнинг номи университет тарихи ва фаолияти блан чамбарчас боғлиқдир. Уларни кенг совет жамоатчилиги ҳамавақт ҳурмат блан эсга олади.

Университет Совет ҳокимияти йилларида Коммунистик партия ва Совет давлатининг чексиз ғамхўрлиги туфайли ҳамда улуғ рус халқининг оғаларча ёрдами натижасида йил сайин ўсди, улғайди. Университет халқ хўжалиги ва маданий қурилиш соҳасида ўз олдига қўйилган вазифаларни ҳал қилишда ва бу соҳалаги қийинчиликларни енгишда ҳамавақт партия кўрсатмаларига амал қилди, совет жамоатчилигининг ёрдамига суянди.

1920 йилда университет ҳузурида очилган ишчилар факультети студентлар социал составини яхшилашда ва маҳаллий миллат вакилларидан кадрлар тайёрлашда катта аҳамиятга эга бўлди. Узоқ йиллар давомида университет коллективи олиб борган ижодий иш, рўй берган катта ўзгаришлар, қайта қурилишлар ўзининг ижобий натижаларини берабошлади. Университет миллий интеллигенцияни тарбиялаб етиштиручи йирик маданий марказга айланди. Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларида, хусусан Ўзбекистонда халққа садоқат блан хизмат қилиб келаётган жуда кўп фан ва маданият арбоблари университет қучоғида етишганлар. Биология фанлари доктори, Ўзбекистон Фанлар Академиясининг президенти Т. З. Зоҳидов, химия фанлари доктори С. Ю. Юнусов, физика-математика фанлари докторлари Т. Н. Қориниёзов, С. А. Азимов, С. Х. Сирожитдинов, химия фанлари доктори О. С. Содиқов, профессор Х. У. Усмонов, доцент М. С. Султонова, геология факультетининг декани С. Х. Миркомилова ва бошқалар шулар жумласидандир.

Университет тарихи Ўрта Осиё республикаларининг маданий тараққиёти тарихи блан мустаҳкам боғлиқдир. Миллий республикаларда олий та'лимни тез сур'атлар блан ривожлантиришда, олий ўқув юртларини малакали кадрлар блан та'мин қилишда университет катта ҳисса қўшаётир. Ўзбекистонда ва Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларида университет факультетлари базасида мустақил ВУЗлар вужудга келди.

Владимир Ильич Ленин қўл қўйган тарихий декрет асосида ташкил этилган республикамиздаги бу энг кекса олий ўқув юртида ҳозир 9 факультет, 65 кафедра бор. Унинг қучоғида 4000 дан ортиқ йигит-қиз та'лим олмоқда, шулардан 700 таси маҳаллий миллат қизларидир. Университет 400 дан ортиқ юқори малакали профессор-ўқитучилар коллективига эга.

Университет партиямиз ва давлатимизнинг кўрсатаётган доимий ғамхўрлиги натижасида йилдан-йилга кенгаймоқда, унинг ўқув-материал базаси тобора мустаҳкамланмоқда, лабораториялар, фан кабинетлари совет техникасининг энг янги асбоб-ускуналари блан жиҳозланмоқда.

Университетни тамомлаб чиқаётган кўпсонли ёш кадрлар йил сайин совет мутахассислари сафини тўлдирмоқдалар, улар блан ёнма-ён туриб меҳнаткаш халқ манфаати учун, коммунизмнинг улуғ иши учун, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун астойдил курашмоқдалар.

Университет коллективи бу йил ўз ишини партиямиз марказий комитети Пленумлари қарори асосида қайта қурди ва янги ўқув йилини катта тайёргарлик кўрган ҳолда уюшқоқлик блан бошлаб юборди.

Университет ўз фаолияти давомида катта ютуқларга эришди. Унинг олдида яна катта вазифалар турибди. КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларида белгилаб берилган улуғвор вазифаларни бажаришда совет халқига, жонажон Коммунистик партияга, Совет давлатимизга ёрдам бериш университет коллективининг шарафли бурчидир.

Т. А. САРИМСОҚОВ,

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг ректори.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЎНЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон меҳнаткашлари Вьетнам Демократик Республикаси э'лон қилинган куннинг ўнйиллигини кенг нишонладилар. Шаҳарларда, ишчи посёлкаларида ва қишлоқларда — ҳамма жойда шонли кунга бағишланиб лекциялар ва суҳбатлар ўтказилди. Кўпгина маданий-оқартув муассасаларида вьетнам халқининг хўжалик ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларини кўрсатучи виставкалар очилди.

Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамияти ва Ўзбекистон ССР сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи жамият 5 сентябрьда Тошкентдаги Горький номли маданият ва истироҳат паркининг ёзлик театрида Вьетнам Демократик Республикаси э'лон қилинган куннинг 10 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш ўтказдилар. Йиғилишда саноат корхоналарининг ишчилари, фан, маданият ва сан'ат ходимлари, партия ва комсомол органларининг вакиллари, ўқучи ёшлар ҳозир бўлдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Ғ. С. Султонов «Вьетнам Демократик Республикасининг ўнйиллиги» деган темада доклад қилди.

Шундан кейин Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг директори С. А. Азимжонова ва «Таштекстильмаш» заводининг токари ўртоқ Баракин табрик нутқи сўзладилар.

Йиғилишда Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг студенти вьетнамли Вионг Хонг Зат ҳам нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

Бельгия парламент делегацияси Москвага келди

СССР Олий Советининг таклифи блан депутатлар палатасининг раиси Б. Гюйсманс бошчилигидаги Бельгия парламент делегацияси 5 сентябрьда Москвага келди. Делегация составида — палата депутатлари А. Пиерсон, Ж. Ван ден Эйнде, Р. де Косман, Л. Мюнделеер, Ж. Терф, сенаторлар К. Фольен, Ж. Дювьезар, П. Струйе, Э. де Винтер, Д. Сметс, Ю. Лейнен, А. Ролен, Л. Десмет, Г. Кроммен, К. Муро бор.

Внуково аэродроми Бельгия ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари блан безатилган эди. Меҳмонларни кутиб олмоқ учун СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. Т. Лацис, СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, СССР Совхозлар Министри И. А. Бенедиктов, СССР Олий та'лим министри В. П. Елютин, СССР Савдо министри Д. В. Павлов, СССР Олий Советининг депутатлари Ю. И. Дудин, П. И. Морозов, К. М. Соколов, РСФСР Олий Советининг депутатлари П. П. Ерофеев, И. М. Скачков, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. А. Яснов, Москва шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосарлари П. П. Леонов, С. М. Бутусов, Москва Совети ижроия комитетининг секретари Б. Е. Родионов келдилар. Меҳмонларни кутиб олучилар ўртасида СССР Олий Совети Президиуми, СССР Ташқи ишлар министрлиги ва Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг мас'ул ходимлари, СССР Олий Совети Президиумининг Протокол бошлиғи Г. П. Фомин, СССР Ташқи ишлар министрлиги I Европа бўлими мудирининг вазифасини бажаручи С. С. Михайлов бор эдилар.

Парламент делегациясини Бельгиянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Вальтер Лоридан, элчихона ходимлари, матбуот вакиллари ҳам кутиб олдилар.

СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. Т. Лацис меҳмонларни самимий табриклади. У бундай деди:

— Раис жаноблари!

Депутат ва сенатор жаноблар!

Сизларни Совет Иттифоқи пойтахти Москвага келишингиз муносабати блан Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи Олий Совети номидан табриклайман.

Сизларнинг Совет Иттифоқига келишингиз Совет ва Бельгия халқларининг бирбирларини яхшироқ англашларига ва дўстлигига ёрдам беради, тинчлик ишини мустаҳкамлашга ёрдам қилади.

Совет Иттифоқи халқлар ўртасида сиёсий шунингдек иқтисодий ва маданий соҳаларда ҳам алоқани кенгайтириш тарафдоридир. Бу ҳаммага ма'лумдир. Шунинг учун ҳам биз сизларни қадрдон меҳмонлар сифатида кутиб олаётирмиз ва совет кишиларининг ҳаёти блан, уларнинг тинч меҳнати блан танишиб чиқишда сизларга бутун чоралар блан ёрдам берамиз.

Сизлар мамлакатимиз бўйлаб саёҳат қилган вақтда тинч ижодий меҳнат блан шуғулланаётган совет халқининг тинчлик ишини бутун куч-қуввати блан сақлашга интилаётганлигини кўрасиз. Тинчлик ишини сақлашдан бутун тинчликсевар инсоният манфаатдордир.

Хуш келдингиз, қадрли меҳмонлар!

Делегация бошлиги, депутатлар палатасининг раиси Б. Гюйсманс жавоб нутқи сўзлади. У, Совет Иттифоқига келиш имконияти берилганлиги учун ташаккур изҳор қилиб айтдики, бошқа халқлар сингари Бельгия халқи ҳам тинчлик ишидан манфаатдордир ва урушнинг йўлини тўсиш учун ҳамма чораларни кўради.

(ТАСС).

Прагада ҳаво муроди

ПРАГА, 5 сентябрь. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлиги билдиради: 4 сентябрьда Чехословакия ҳаво флоти куни муносабати блан Прагадаги Рузин аэродромида ҳаво муроди ўтказилди. Неча ўн минглаб меҳнаткашлар аэродром майдонига тўпландилар. Чехословакия Коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, Миллий фронт ва Чехословакия жамоатчилигининг вакиллари, чет мамлакатларнинг ҳарбий ва ҳарбий ҳаво атташелари, Польша, Венгрия, Руминия ва Болгария ҳарбий ҳаво кучларининг делегациялари аэродромга келдилар.

Ҳаво парадини байроқдор самолётлар бошлаб берди. Шундан кейин, армия ва авиацияга ёрдам беручи союзнинг учучилари, планерчилари ва парашютчилари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Армия ва авиацияга ёрдам беручи союзнинг а'зоси бўлган учучилар олий учиш техникасини кўрсатдилар. Чехословак конструкциясига мувофиқ ишланган биринчи вертолётнинг учиши завқ блан тамоша қилинди.

Тамошабинлар ҳарбий авиация учучиларининг маҳоратига жуда катта э'тибор бердилар. Байрамнинг бу бўлимини учучи офицер Елена Бочова бошлаб берди. Елена Бочова реактив қиручи самолётда учиш маҳоратини эгаллаган чехословакияли биринчи учучи аёлдир.

Тўққиз реактив самолётда учган учучиларнинг олий пилотаж соҳасида кўрсатган юксак маҳорати катта муваффақият қозонди. Шундан кейин, десантчилар бириктиб қўйилган ҳаво шарлари блан сакраш ва парашютни ерга яқин қолганда очиб сакраш намуналарини кўрсатдилар. Офицер Лукашекнинг қўш сакраши ҳаммани қизиқтирди. Лукашек биринчи парашют очилганидан кейин уни узиб юборди ва бирнеча юз метр пастга тушиб, запас парашютини очди.

Параднинг охирида иккимоторли реактив бомбардировкачи самолётларнинг звенолари қиручи самолётлар блан бирга ерда зенит артиллерияси қўриқлаб турган мўлжалга «атака» қилдилар. Шундан кейин, осмонда 33 бомбардировкачидан иборат самолётлар группаси пайдо бўлди. Бу группа ишчи ва деҳқонлар иттифоқининг символи бўлган ўроқ ва болға шаклида учди.

ПОЛЬША-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ АРАФАСИДА

ВАРШАВА, 5 сентябрь. (ТАСС). 9 сентябрьда Польшада традицион Польша-Совет дўстлиги ойлиги бошланади.

Ойлик давомида корхоналарда, қишлоқларда, маданият уйлари ва клубларда совет мамлакатининг коммунизм қуриш соҳасида эришган муваффақиятларига, Совет давлатининг тинчликсеварлик сиёсатига бағишлаб ўн минглаб лекция, доклад ва суҳбат ўтказилади. Лекция ўқиш учун саноат ва қишлоқ хўжалик мутахассислари, фан ва маданият арбоблари жалб этилади.

Варшавада ва бошқа шаҳарларда совет халқининг ҳаёти, меҳнати ва маданият соҳасидаги муваффақиятларига бағишлаб виставкалар очилади. Польша пойтахтида Совет Белоруссиясига бағишланган катта виставка очишга тайёргарлик кўрилмоқда. Польша архитекторлари союзи Варшавада, Краковда ва Гданьсда совет архитектураси ва бинокорлиги виставкаларини ташкил этади. Польша рассомлари союзи ҳам кўп виставкалар тайёрлади.

Ойлик программасига мувофиқ, Мичурин ҳафтаси, совет техникаси ва рационализацияси декадаси ҳамда белорус маданияти кунлари ўтказилади. Четэллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти ва Белоруссия жамияти делегацияларининг ҳамда совет театр ва бадиий коллективларининг Польшага келиши кутилади.

Ойликдаги оммавий тадбирлар қаторида совет кинофильмларининг саккизинчи традицион фестивали ўтказилади.

Польша матбуотининг ёзишича, Польша-Совет дўстлиги ойлиги: «Поляк ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликни мустаҳкамлаш, бу дўстликни энг азиз хазинадек сақлаш» шиори остида ўтади.

БРИТАНИЯ ТРЕД-ЮНИОНЛАРИ 87-НЧИ КОНГРЕССИНИНГ ОЧИЛИШИ

САУТПОРТ, 5 сентябрь **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Саутпортда Британия тред-юнионларининг ҳар йили бўладиган 87-нчи конгресси очилди.

Конгресс Британия тред-юнионлари конгресси Бош кенгашининг раиси Геддеснинг нутқи блан очилди. У, халқаро аҳволга тўхталиб, тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқлари Женева кенгашининг ижобий натижалар берганлигини э'тироф этди ва қуйидагиларни айтди: «Агар биз бутун дун'ёда чинакам тинчликнинг яна ўрнатилишини истар эканмиз, Шарқ блан Ғарб ўртасида яхши муносабатлар ўрнатиш зарур эканлигини эсда тутишимиз лозим». Шу блан бирга, Геддес кенгаш натижасида вужудга келган хайрихоҳликка эҳтиёткорлик блан қарашга чақирди ва «коммунистик идеялар»нинг тарқалишидан хавфсираганлигини билдирди.

Геддес Англиянинг иқтисодий соҳадаги қийинчиликлари авж олаётганлигига ҳам тўхталиб ўтди. Геддес забастовка ҳаракатига нисбатан корхона эгаларининг ва ҳукуматнинг позициясига яқин бўлган йўлни тутди. Корхона эгалари ва ҳукумат забастовкалар мамлакат иқтисодий аҳволининг ёмонлашувига сабаб бўлган ҳолларнинг бири, деб да'во қилмоқдалар.

Геддеснинг нутқидан кейин конгресс Бош кенгашнинг илгари э'лон қилинган ҳисобот докладини муҳокама қилишга киришди. 242 бетдан иборат катта ҳужжат бўлган ана шу доклад Бош кенгашнинг ўтган йил ичида қилган ишларининг турли соҳаларига тааллуқли бўлиб, унинг ички ва ташқи сиёсат масалаларида тутган позициясини баён қилади.

Бугун эрталабки мажлиснинг охирида конгресс ВЦСПСдан табрик мактуби олганлиги э'лон қилинди. Бу ахборот делегатларнинг гулдурос қарсаклари блан кутиб олинди. Машинасозлар бирлашган касаба союзининг вакили Крейн совет касаба союзларига жавоб телеграммаси юборишни таклиф этди. Британия тред-юнионлари конгресси Бош кенгашининг раиси Геддес Бош кенгаш ВЦСПСнинг табригини қабул қилади ва жавоб телеграммаси «одатдаги тартибда» юборилади, деди. (Бу гапнинг ма'носи шуки, жавоб телеграммаси Бош кенгаш номидан юборилади ва конгрессда муҳокама қилинмайди).

ПОКИСТОНДА СУВ ТОШҚИНИ

НЬЮ-ЙОРК, 5 сентябрь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Карачидан билдиради: Инд дар'ёсининг суви кўтарилиб сув тошқини юз берганлиги натижасида 4 сентябрьда Покистоннинг пойтахти Карачи бутун Ғарбий Покистондан ажратиб қўйилган. Карачини Ғарбий Покистон блан боғлайдиган бирдан бир йўл сув остида қолган.

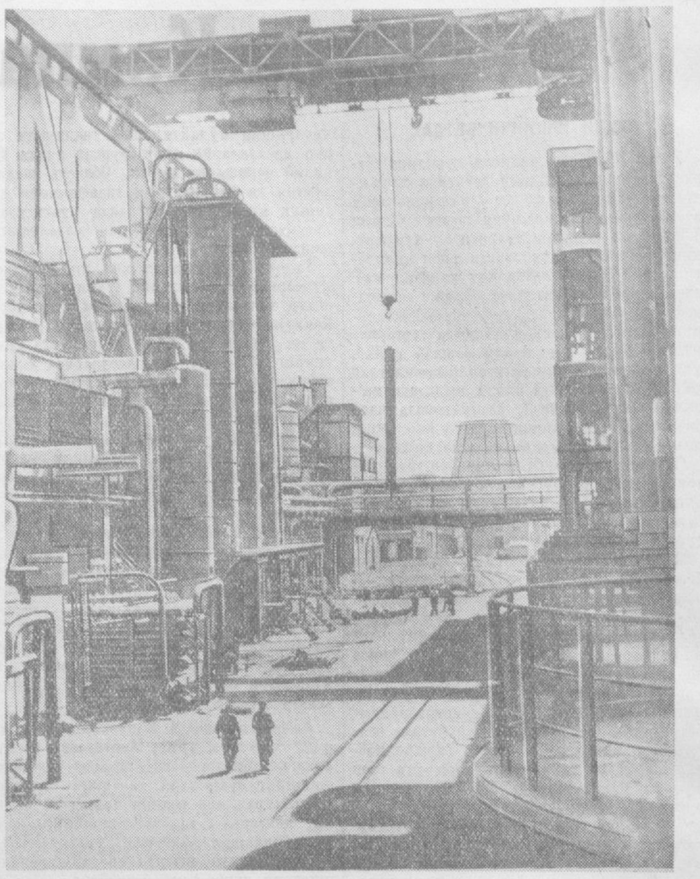

Болгария халқ Республикаси. **Суратда:** Димитровграддаги Сталин номли химия комбинати.

Загребдаги халқаро виставкада

ЗАГРЕБ, 5 сентябрь. (ТАСС). Халқаро ярмаркадаги Югославия павильонларини кўрган киши югослав халқи ўнйил мобайнида ўз мамлакатидаги саноат ишлаб чиқариши структурасини кескин суратда ўзгартирганлигига аниқ ишонч ҳосил қилади. Механизация павильонида Югославия саноати кейинги йилларда ишлаб чиқарабошлаган неча ўнлаб машиналар кўрсатилмоқда. Тамошабинлар Крагуевац шаҳридаги «Красная Звезда» заводи томонидан Фиат лицензиясига мувофиқ ишлаб чиқарилаётган автомобильларни, «Конструктор» заводи ишлаб чиқараётган транспортерни кўрадилар. Железникдаги Иволол Рибар номидаги завод йирик токарьлик станокларини ишлаб чиқарабошлади. Раковицдаги моторлар заводи виставкага дизель тракторларини, 1,5 — 2 тонна юк ортадиган юк автомобильларини келтирган. 14 октябрь номли қурилиш машиналари заводи четэл лицензиясига мувофиқ бульдозерлар ишлаб чиқарабошлади.

Виставкадаги кўп экспонатлар кенг исте'мол товарлари ишлаб чиқараётган саноатни ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятларни кўрсатади. Виставкада холодильниклар, мотоцикллар, ёзув машиналари, пилесослар ва радиоприёмниклар бор. Ёғоч ишлаш саноатининг хилма-хил маҳсулотлари виставкага қўйилган.

Югославлар Загребдаги Раде Кончар номли заводда ишлаб чиқарилаётган электр ускуналарини фахр блан кўрсатмоқдалар. Бу завод мамлакат озод қилинганидан кейин югослав ишчилари томонидан қурилди ва ҳозирги вақтда Маврово, Зворник, Ябланица, Яйца, Вухред, Вузеницдаги ва бошқа жойлардаги гидроэлектростанциялар учун 42 минг киловаттгача қувват берадиган гидрогенераторларни ва 50 минг киловаттгача қувват берадиган трансформаторларни, шунингдек 0,15 киловаттдан тортиб 1 минг киловаттгача қувват берадиган электромоторларни ва бошқа электр ускуналарини тайёрламоқда.

Ҳозирги вақтда завод Покистондаги бир гидроэлектростанция учун ҳарбири 5 минг киловатли уч генератор тайёрламоқда. Завод Мисрга, Сурияга, Бразилияга ва Чилига ҳам электр моторлари юбормоқда. Бу йил завод жам'и 230 минг киловатт қувватли генераторлар ишлаб чиқаради.

Япония социалистик партияларининг қўшма баёноти

ПЕКИН, 5 сентябрь. (ТАСС). Япония радиосининг билдиришига қараганда, Вашингтонда олиб борилаётган Япония-Америка музокаралари тўғрисида сўл ва ўнг социалистик партияларнинг қўшма баёноти бугун э'лон қилинган.

Баёнотда айтилишича, Японияни Тинч океан ҳавзасининг ғарбий қисмидаги ҳарбий системага қўшиш планлари «Япония конституциясига хилофдир».

Социалистик партиялар ана шундай ташқи сиёсий йўлга қарши кураш олиб боражакларини билдирдилар.

КАРАЧИДА МИТИНГ ВА НАМОЙИШЛАР ТАҚИҚЛАНДИ

КАРАЧИ, 5 сентябрь. (ТАСС). Карачи шаҳри магистратураси жиноят кодексининг 144-нчи моддаси 4 сентябрьдан бошлаб бир ой муддатга жорий қилинажагини расмий суратда э'лон қилди. Жиноят кодексининг бу моддаси митинг ва намойишлар уюштиришни тақиқлайди, шунингдек 5 дан ортиқ кишининг группа-группа бўлиб тўпланишини тақиқлайди. «Карачи шаҳри аҳолиси ўртасида бўлган ва тинчлик ҳамда осойишталикни хавф остида қолдириши мумкин бўлган кескин вазият» ана шу модданинг жорий этилишига сабаб қилиб кўрсатилади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА ҚИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 7 ва 8/IX да **Оғриқ тишлар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/IX да **Гулсара,** 8/IX да **Борис Годунов.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва кеч 8 да). «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун) — янги бадиий фильм **Лимеривна.**

«РОДИНА» — кеч соат 10 да **Менинг кичик дўстим.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 10 да **Тракторчилар.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли — **Лимеривна.**

Газета ва журналларга 1955 йилнинг IV квартали учун обуна қабул қилиш давом этмоқда

ГАЗЕТАЛАР:
«Қизил Ўзбекистон»,
«Правда Востока»,
«Ўзбекистони сурх»,
«Тошкент ҳақиқати»,
«Ташкентская правда»,
«Ёш ленинчи»,
«Комсомолец Узбекистана»,
«Ленин учқуни».
ЖУРНАЛЛАР:
«Ўзбекистон коммунисти»,
«Агитатор блокноти»,
«Блокнот агитатора»,
«Социалистик Ўзбекистон»,
«Муштум»
«Ўзбекистон хотин-қизлари»,
«Шарқ юлдузи»,
«Звезда Востока»,
«Пионер»,
«Фан ҳақида суҳбатлар»,
«Сиёсий ва илмий билимлар тарқатучи Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон жамиятларининг лекциялари».

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари бўлимлари ва агентликларида, шунингдек почтальонлар, ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика ва заводлар, МТС. колхоз ва совхозлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

Навоий кўчаси, Марҳамат проезд, 3-нчи тупик, 44-нчи уйда туручи **Шамил Абдулхакович Шигаев**нинг Навоий кўчаси, Автоматний проезд, 3-нчи тупик, 7-нчи уйда туручи Наиля Камаловна Сафаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

М. Горький кўчаси, Вағонний проезд, 1-нчи тупик, 56-нчи уйда туручи **Рихси Мусаев**нинг Путиловская кўча, 63-нчи уйда туручи Соҳиба Мусаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ** коммутатор — 36334 ва 36262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135 Маданият бўлими — 132 Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040 Қишлоқ хўжалик бўлими — 135 Саноат ва транспорт бўлими — 132. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 06776. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1501.